

Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022-2038

Vangažu pilsēta, Stopiņu pagasts, Ropažu pagasts un
Garkalnes pagasts

Redakcija 2.1

Pasūtītājs:

Ropažu novada pašvaldība

Reģistrācijas Nr. 90000067986
Institūta iela 1a, Ulbroka, Stopiņu pagasts,
Ropažu novads, LV-2130
www.ropazi.lv

Izstrādātājs:

SIA "Grupa93"

Reģistrācijas Nr. 50103129191
Torņa iela 4, IIC-202, Rīga, LV-1050
info@g93.lv
www.g93.lv

Ulbroka, 2022

Saturs

1	ROPAŽU NOVADA PORTRETS	4
2	PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IETVARŠ	10
3	STRATĒGISKĀ DAĻA	11
3.1	Vērtības	11
3.2	Ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija)	15
3.3	Stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes	16
3.4	Sasniedzamie rādītāji un vēlamās attīstības tendences	17
3.5	Ilgtermiņa prioritātes	18
3.6	Novada ekonomiskā specializācija.....	20
4	TĒLPISKĀ PERSPEKTĪVA.....	21
4.1	Telpiskās attīstības prioritātes	21
4.2	Apdzīvojuma telpiskā struktūra	22
4.3	Ražošanas, loģistikas un uzņēmējdarbības telpiskā struktūra.....	28
4.4	Dabas teritoriju telpiskā struktūra, kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma prioritārās teritorijas.....	30
4.5	Transporta infrastruktūra.....	36
4.6	Inženiertehniskā infrastruktūra.....	43
5	SADARBĪBAS PARTNERI UN VIRZIENI, KOPĪGO INTEREŠU TERITORIJAS	45
	Izmantotie avoti	49

IEVADS

[1] Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva¹.

[2] Realizējot administratīvi teritoriālo reformu, ar 2021. gada 1. jūliju ir izveidots jauns novads, kurā ietilpst Stopiņu pagasts, Garkalnes pagasts, Ropažu pagasts un Vangažu pilsēta, ar novada administratīvo centru Ulbrokā. Izveidotā novada robežās ir uzsākta teritorijas attīstības plānošana.

[3] Darbs pie Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2038. gadam (turpmāk – Stratēģija) un Ropažu novada attīstības programmas 2022.-2028. gada izstrādes tika uzsākts 2020. gada beigās², balstoties uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 9.punktu, kas paredz, ka ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas izstrādi līdz 2021. gada 30. jūnijam vada tā pašvaldība, kurā ir lielākais iedzīvotāju skaits atbilstoši aktuālajiem iedzīvotāju reģistra datiem.

[4] Stratēģija ir nozīmīgākais pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kam ir pakārtoti pārējie plānošanas dokumenti – attīstības programma, teritorijas plānojums, tematiskie plānojumi, lokālplānojumi un detālplānojumi.

[5] Stratēģijas ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva ir izstrādāta, ievērojot pēctecību plānošanā, balstoties uz līdzšinējo novadu vērtībām un izvērtējot to ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentus, saskaņojot teritoriju intereses un vienojoties par kopīgu attīstības redzējumu Ropažu novadā.

[6] Stratēģijas esošās situācijas sagatavošanai izmantoti dati no publiskiem reģistriem, kuros tiek apkopoti valsts un pašvaldību dati, kā arī no iepriekšējo Stopiņu, Garkalnes, Ropažu un Inčukalna novadu teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Ne visās jomās ir pieejama statistika par Vangažu pilsētu, tādēļ atsevišķos gadījumos ir norādīti dati par visu Inčukalna novadu.

[7] Stratēģijas izstrādei tika izveidota Vadības darba grupa no Stopiņu, Garkalnes, Ropažu, Inčukalna novada pašvaldībām – pa diviem pārstāvjiem no Stopiņu, Garkalnes, Ropažu novada pašvaldībām un viens pārstāvis no Inčukalna novada (Vangažu pilsētas) pašvaldības.

[8] Stratēģijai ir piemērots stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums³. Vides pārskats ir pieejams atsevišķā sējumā.

[9] Stratēģija ir pieejama Vienotajā ģeotelpiskajā informācijas sistēmā Ģeolatlviija.lv.

¹ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 1.panta pirmās daļas 2. apakšpunkts

² Stopiņu novada domes 24.11.2020. lēmums Nr. 84/20, p.21 “Par jaunveidojamā Ropažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.-2037. gadam un Attīstības programmas 2021.-2028. gadam izstrādes uzsākšanu”

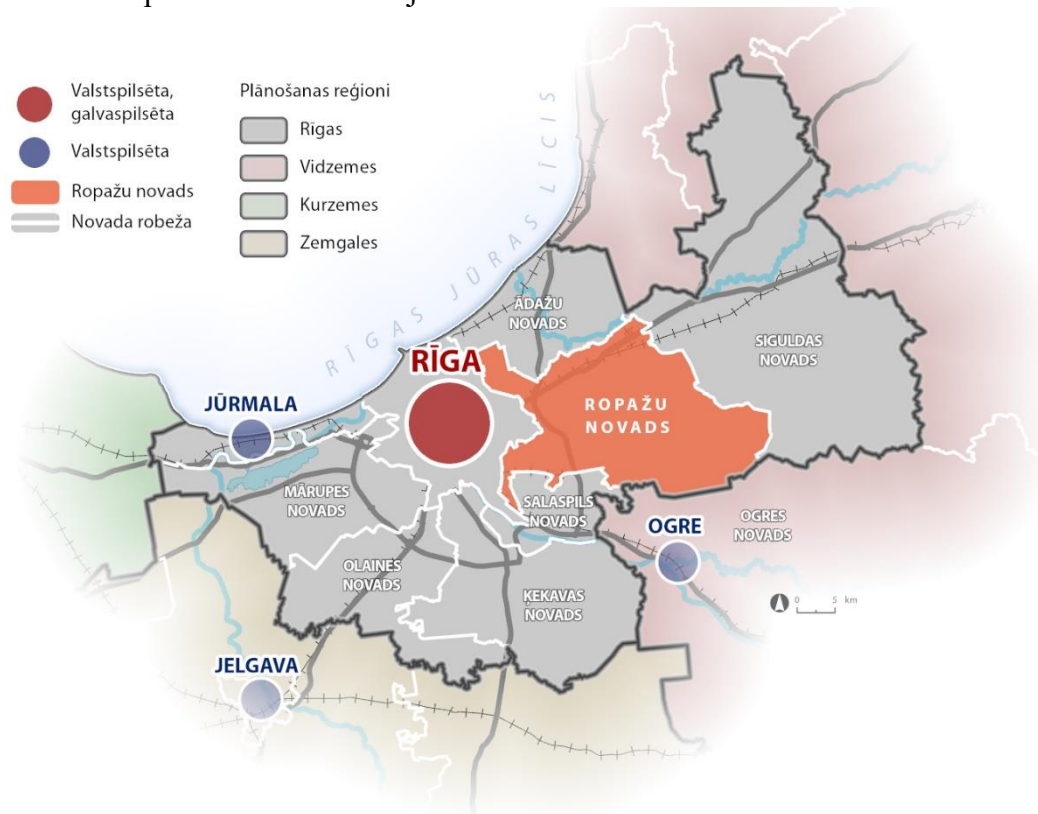
³ Vides pārraudzības valsts biroja 25.02.2021. lēmums Nr. 4-02/15 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

1 ROPAŽU NOVADA PORTRETS

[10] **Iedzīvotāji:** 33 036 iedzīvotāji (2022. g. sākumā). Gan iedzīvotāju dabiskais pieaugums, gan migrācijas saldo ir pozitīvi. Latvijas pilsoņi 85%, Latvijas nepilsoņi 12%, citu valstu pilsoņi 3%.

[11] **Teritorija, novietojums:** Novada platība: 534 km². Atrodas pie Rīgas un kopā ar Rīgu un kaimiņu pašvaldībām Salaspils, Ogres, Siguldas un Ādažu novadiem – Rīgas metropoles areālā. Iedzīvotāju blīvums novadā: 247 cilv./km².

Attēls 1. Ropažu novada novietojums

[12] **Apdzīvojuma un apbūves struktūru** veido nelielu apdzīvoto vietu tīkls – Vangažu pilsēta un 40 ciemi, un tikai 12 apdzīvotajās vietās iedzīvotāju skaits ir virs 1000. Apdzīvotās vietas ir veidojušās dažādos laikos. Daudz ir jaunu un iepriekš veidojušos privātmāju teritoriju, īpaši pie Rīgas robežas un A4 Rīgas apvedceļa apkārtnē, daudz bijušo dārziņu teritoriju, kuras aizvien biežāk kļūst par pastāvīgām dzīvesvietām. Daudzstāvu dzīvojamā apbūve ir ciemos ar ilgāku vēsturi – Cekulē, Garkalnē, Muceniekos, Ropažos, Sauriešos, Silakrogā, Ulbrokā, Upeslejās, Vangažos un Zaķumuižā. Saglabājusies lauku viensētu apbūve, īpaši Ropažu pagasta daļā.

[13] **Inženiertehniskā infrastruktūra:** Caur Ropažu novadu vēsturiski ir izbūvēti maģistrālie inženiertīkli – augstsprieguma elektropārvades līnijas un maģistrālie gāzesvadi. Centralizētās ūdensapgādes sistēmas ir izbūvētas 23 apdzīvotajās vietās un, izņemot Rumbulu, Kākcietu, Langstiņus, Sunīšus, tajās ir izbūvētas arī centralizētas sadzīves kanalizācijas sistēmas. Centralizētā siltumapgāde ir pieejama 12 apdzīvotajās vietās. Apkurei izmanto dabas gāzi, biogāzi (SIA Geltiņi Eko), šķeldu un koksni. Atkritumu apsaimniekošanā tiek uzsākta atkritumu šķirošana – novadā ir pieci šķiroto

atkritumu pieņemšanas laukumi Garkalnē, Vangažos, Zaķumuižā, Rumbulā "Getliņi" un Rumbulā Getliņu ielā 5 un vairāk nekā 25 šķīroto atkritumu punkti.

[14] **Sakari:** Mobilo sakaru balss un interneta nodrošinājums novada teritorijā ir labā kvalitātē, izņemot atsevišķas mežainas, retāk apdzīvotās novada teritorijas. Liela apjoma drošu datu pārraidi nodrošina maģistrālie optikas kabeli, kas šķērso Stopiņu pagastu (gar autoceļu P5) un Garkalnes pagastu (gar A2). Pašvaldība ievieš bezmaksas Wi-Fi punktus sabiedriskajās ēkās un publiskajā ārtelpā.

[15] **Izglītība:** No 18 gadus veciem iedzīvotājiem 34% ir ar augstāko izglītību vai doktora grādu (2020. g.). Ropažu novadā kopā ir piecas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes, pie četrām vispārējās izglītības iestādēm iekārtotas pirmsskolas izglītības grupas un 8 privātās pirmsskolas izglītības iestādes. Pirmsskolas izglītība pieejama kopumā 15 novada apdzīvotajās vietās. Novadā ir viena sākumskola – Upesleju sākumskola. Pamatizglītību var saņemt Bergu Mūzikas un mākslas pamatskolā (Upesciemā), Garkalnes Mākslu un vispārīzglītojošā pamatskolā, Ropažu vidusskolā (Zaķumuižā un Ropažos), Ulbrokas vidusskolā, Vangažu vidusskolā un Stopiņu pamatskolā (Sauriešos). Novadā ir trīs vidusskolas – Ulbrokas vidusskola, Ropažu vidusskola un Vangažu vidusskola. Profesionālās ievirzes izglītību mūzikā un mākslā var saņemt Garkalnes Mākslu un vispārīzglītojošā pamatskolā, Ropažu Mūzikas un mākslas skola "Rodenpois", Bergu Mūzikas un mākslas pamatskolā (Upesciemā), Vangažu Mūzikas un mākslas skolā un Ulbrokas Mūzikas un mākslas skolā. Novadā ir speciālās izglītības iestāde – Gaismas pamatskola (Rumbulā).

[16] **Kultūra:** Ropažu novada pašvaldībā ir sešas bibliotēkas - Ulbrokā, Garkalnē, Upesciemā, Vangažos, Sauriešos un Ropažos ar filiālbibliotēku Zaķumuižā un četriem grāmatu izsniegšanas punktiem dienas centros. Četri kultūras centri – Ulbrokā, Bergos, Vangažos un Ropažos ar filiāli Zaķumuižā. Ropažu novada kultūras centros darbojas 39 mākslinieciskie kolektīvi (2022. g.).

[17] **Sporta bāzes:** Novadā ir trīs pašvaldības sporta iestādes, kuras apsaimnieko pašvaldības sporta infrastruktūru un organizē sporta dzīvi pagastos un Vangažu pilsētā. Sporta bāzes ir arī pie izglītības iestādēm vai pie citām iestādēm Vangažos, Ropažos, Zaķumuižā, Upeslejās, Upesciemā, Garkalnē, Ulbrokā un Sauriešos. Brīvpieejas sporta laukumi ir Silakrogā, Kākcimā, Tumšupē, Muceniekos, Līčos, Cekulē, Upeslejās un Baltezerā. Attīstās piedāvājums Rīgas pašvaldībai piederošajos mežos un sadarbībā ar uzņēmumiem. Novada teritorijā darbojas privāti attīstītas sporta bāzes (sporta komplekss „333”, Riga Shooting Center, Enduro moto meža taka, jāšanas sporta kompleksi Garkalnē un Ropažu pagastā u.c.).

[18] **Veselības aprūpe:** veselības centrs "Baltezers", pašvaldības aģentūra "Stopiņu ambulance", kā arī 15 ģimenes ārstu un sešas zobārstu prakses, astoņas aptiekas un divi aptiekas punkti. Stopiņu pagasta Upeslejās atrodas Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionārs "Tuberkulozes un plaušu slimību centrs" ar 300 gultasvietām.

[19] **Sociālie pakalpojumi:** pašvaldības sociālais dienests, pieci radošās attīstības centri Stopiņu pagastā, četri multifunkcionālie centri Ropažu pagastā, dienas centrs Vangažos un divi dienas centri Garkalnes pagastā, biedrību un privātā sektora sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, tostarp biedrības "Latvijas Sarkanais Krusts" centrs pie Patvēruma meklētāju centra Muceniekos pilngadīgām personām – bēgļiem un personām, kas ieguvušas alternatīvo statusu (klientu skaits 240). Ropažos atrodas valsts sociālās aprūpes centra "Zemgale" filiāle "Ropaži" pilngadīgām personām ar invaliditāti un fiziska rakstura traucējumiem un personām ar garīga

rakstura traucējumiem (vietu skaits 305).

[20] **Drošība un sabiedriskā kārtība:** Pašvaldības policija atrodas Stopiņu, Garkalnes un Ropažu pagastos un Vangažu pilsētā. Ropažu novads atrodas Valsts policijas Siguldas, Saulkrastu un Salaspils iecirkņos. Ropažu novada pašvaldība sadarbojas ar Inčukalna brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrību, kas kopā ar Valsts ugunsdzēsības dienestu izbrauc uz izsaukumiem Vangažu, Garkalnes un Ropažu pagasta teritorijās.

[21] **Autotransports un mobilitāte:** novadu šķērso vairākas transporta maģistrāles: valsts galvenie autoceļi – A1 Rīga (Baltezers)-Igaunijas robeža (Ainaži), A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene), A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers-Saulkalne), A6 Rīga-Daugavpils, pieci valsts reģionālie autoceļi un 15 valsts vietējie ceļi. Taču novada iekšienē novada apdzīvotās vietas savā starpā ir vāji savienotas; pasažieru pārvadājumus ar autobusiem izvēlas maz un vairāk lieto privātās automašīnas.

[22] **Dzelzceļš:** dzelzceļa līnija Rīga-Valga ar divām dzelzceļa stacijām Garkalni un Krievupi, (pieturas punkts Baltezers 2019. gadā slēgts; stacija Vangaži atrodas Siguldas novadā) un elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga-Aizkraukle ar dzelzceļa pieturu Gaisma (Rumbula 2021. gadā slēgta). Dzelzceļa līnijā Rīga-Ērgļi Rail-Baltica projektā tiks izbūvēts dzelzceļa ievads Rīgā, tostarp tiek plānota Rail Baltica reģionālās vilcienu satiksmes pietura Sauriešos. Rail Baltica pamatlīnija šķērsos Ropažu novadu ziemeļdienvidu virzienā – no Siguldas novada ciema Meža miers līdz Salaspils novada robežai pie Cekules ciema.

[23] **Nodarbinātība un ikdienas braucieni:** Ropažu novads ir darba vieta 23,6% nodarbināto. Vislielākā ikdienas svārstmigrācija ar Rīgu (uz Rīgu 61%, uz Ropažu novadu no Rīgas 37%). No Stopiņu pagasta vienāds skaits brauc ikdienā uz Rīgu (3493) un gandrīz tikpat atbrauc rīdzinieku uz Stopiņu pagastu (3483). No pārējā novada vairāk dodas uz Rīgu (no Garkalnes pagasta 3268, no Ropažu pagasta 1712 un no bijušā Inčukalna novada 1479 iedzīvotāji). Pastāv neliela ikdienas kustība starp Ropažu, Stopiņu, Garkalnes pagastiem, Vangažu pilsētu un neliela ikdienas svārstmigrācija starp Ropažu novadu un Siguldas, Ogres un Salaspils novadiem (5-10% nodarbināto). Ar Saulkrastu, Ādažu, Ķekavas novadiem svārstmigrācija ir vēl mazāka (1-3%).

[24] **Uzņēmumi:** Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits 2022. gadā Ropažu novadā ir 2564. No tiem septiņi uzņēmumi ir ar nodarbināto skaitu 250 un vairāk. Stopiņu pagastā darbojas četri uzņēmumi ar lielākajiem apgrozījumiem Latvijā – SIA “DEPO DIY”, SIA “Tamro”, SIA “Amber Distribution Latvia” un SIA “Paul Mason Properties”. Lielākās ražotnes atrodas Sauriešos, kur ir SIA “Knauf” ģipša būvmateriālu rūpnīca, un Rumbulā, kur ir atkritumu poligons “Getliņi”, SIA “Sakret”, SIA “Latvijas tilti”, SIA “NuKo” noliktavas. Lielākās ražotnes Vangažos ir SIA “Gaujas koks” un SIA “Izoterms” ražotne, Zaķumuižā – SIA “Linde Gas” u.c. Komerpc pakalpojumu sektors (veikali, degvielas un gāzes uzpildes staciju tīkls, bankomāti, pakomāti, aptiekas un citi pakalpojumu objekti) ir attīstīts pamatā tikai desmit apdzīvotajās vietās: Baltezers, Bergi (Rīgas teritorijā, pie pagasta pārvaldes), Dreiliņi, Garkalne, Langstiņi, Līči, Ropaži, Saurieši, Ulbroka, Upesciems, Upeslejas, Vangaži un Zaķumuiža.

[25] **Dabas resursi:** novads atrodas Piejūras zemienes līdzenumā un Viduslatvijas zemienes līdzenumā. Lielāko daļu aizņem meža zeme (66%). Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir tikai 7837 ha (15%); ar ēkām apbūvēta zeme 3%. Lielākie ezeri ir Lielais Baltezers (597,5 ha), no kura daļa ietilpst Ādažu novadā, un Lielais Jūgezers (66,5 ha). Vēl ir Langstiņu ezers, Mašēnu ezers, Sudrabezers, Lielais Kangaru ezers un Silezers, Ruņģu ezers, Ulbrokas dzirnavu ezers. Apmēram 35 ha aizņem Sauriešu ģipšakmens karjera ūdenskrātuves, kuras tiek izmantotas arī atpūtai un daivingam.

[26] **Derīgie izrakteņi:** novads ir bagāts ar derīgajiem izrakteņiem, lielākoties dolomītu, bet sastopams arī māls, smilts, smilts-grants un kūdra. Lielākā daļa no atradnēm atrodas Ropažu pagastā. Kopumā novadā ir 62 būvmateriālu izejvielu un 59 kūdras atradnes; darbība notiek piecās atradnēs. Novadā atrodas 18 pazemes ūdeņu atradnes, t.sk. septiņas tiek izmantotas novada apdzīvoto vietu ūdensapgādei, piecās (Baltezers, Baltezers I, Baltezers II, Zaķumuiža un Rembergi) ūdens tiek iegūts Rīgas pilsētas ūdensapgādei, sešās – uzņēmumu saimnieciskajai darbībai vai ūdensapgādei.

[27] **Vides stāvoklis:**

- a. Galvenais gaisa piesārņojuma avots ir autotransports, īpaši ap valsts galvenajiem autoceļiem, kā arī piesārņojumu rada apkures iekārtas ar koksni un pakalpojumu objekti (degvielas uzpildes stacijas). Lielākais stacionāro avotu radītais izmešu daudzums ir Stopiņu pagastā, kur atrodas 71 – 74 % izmešu avotu.
- b. Galvenais trokšņa avots ir autotransports. Valsts galveno un reģionālo autoceļu tuvumā ir identificēti dienas, vakara un nakts vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi dzīvojamās apbūves teritorijās pie Lielā Baltezera, Garkalnē, Vangažos, Bergos, Upesciemā, Muceniekos, Upeslejās, Amatniekos, Dreiliņos, Ulbrokā un Rumbulā.
- c. Virszemes ūdens objekta Lielā Jugla (D406) ekoloģiskā kvalitāte ir laba, Mazās Juglas (D410), Mergupes (D408), Lielā Baltezera (E043), Tumšupes (D403) un Krievupes (404) ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja. Daugavas (D413SP), Juglas (D543MW) un Piķurgas (D571) ekoloģiskā kvalitāte ir sliktā. Ūdensobjektu vidēju vai sliktu ekoloģiskās kvalitātes vērtējumu nosaka paaugstinātas kopējā fosfora un kopējā slāpekļa koncentrācijas ūdenī, krastu un gultnes hidromorfoloģisko pārveidojumu un applūšanas risku ietekme. Lielās Juglas (D406), Mergupes (D408) un Mazās Juglas (D410) upju tecējums un krasti ir būtiski hidromorfoloģiski pārveidoti, tostarp dēļ tur esošajām hidroelektrostacijām. Piķurgas (D571) ūdeņu kvalitāti ietekmē lauksaimnieciskā darbība sateces baseinā.
- d. Novadā 2020. gadā ir 51 notekūdeņu novadīšanas vieta, t.sk. no pašvaldības notekūdeņu attīrīšanas iekārtam – 16 vietas. Apkārtējā vidē 2020. gadā novadīti 929,5 tūkst.m³ notekūdeņu, no tiem 90,5 % ir normatīvi tīri (ar attīrīšanu), 1,3% normatīvi netīri (ar un bez attīrīšanas), 8,3% lietus ūdeņi.

[28] **Dabas aizsardzība:** Novada teritorijā:

- a. atrodas četras īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, 32 mikroliegumi, no tiem 13 ietilpst *NATURA 2000* teritorijās. Pēc platības lielākais ir dabas liegums “Lielie Kangari”, kur atrodas Latvijā lielākā osu grēda, kas stiepjas 28 km garumā, Kangaru ezers un Lielais Kangaru purvs. Dabas liegums “Garkalnes meži” izveidots vairāku retu putnu sugu aizsardzībai, tostarp tajā uzturas 80-90% no kopējās zaļo vārnu ligzdojošo pāru nacionālās populācijas. Dabas liegums “Lielā Baltezera salas” izveidots salu ekosistēmu saglabāšanai (Ropažu novadā atrodas Priežu, Auzu un Mazā sala). Dabas liegums “Buļļezers” savā laikā izveidots beznoteces oligotrofa mežezera aizsardzībai, kas laikā gaitā pārveidojies par eitrofu ezeru. Dabas liegumam “Buļļezers” nav *NATURA 2000* teritorija.
- b. reģistrēti 48 valsts nozīmes dižkoki un 303 potenciāli aizsargājami koki.
- c. atrodas 32 mikroliegumi, no tiem 13 ietilpst īpaši aizsargājamās dabas

teritorijās, 25 mikroliegumi ir izveidoti putnu aizsardzībai, pieci biotopu aizsardzībai un divi vaskulāro augu un paparžaugu aizsardzībai.

- d. sastopami 34 Eiropas Savienības nozīmes biotopu veidi, izplatītākie - 2180 *Mežainas piejūras kāpas*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* un 91D0* *Purvaini meži*. Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizņem 24,4% no kopējās novada platības. Lielākā daļa (79% pēc platības) atrodas ārpus īpaši aizsargājāmām teritorijām un koncentrējas Garkalnes pagastā.
- e. reģistrētas 2030 īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes.

[29] **Kultūrvēsturiskais mantojums:** Ropažu novada teritorijā atrodas deviņi valsts aizsargājami kultūras pieminekļi, t.sk. četri valsts nozīmes un pieci vietējas nozīmes kultūras pieminekļi. Lielākā daļa ir arheoloģijas pieminekļi. Divi ir vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļi (Ropažu mācītājmuiža un kapliča Ulbrokas kapos) un vietējas nozīmes industriālais piemineklis Dzelzceļa tilts pār Mazās Juglas upi. Tie ir nozīmīgi objekti, kas liecina par teritorijas vēsturisko attīstību. Vangažu vidusskolā, Ropažu vidusskolā un tās Zaķumuižas filiālē izveidotas novadpētniecības ekspozīcijas, Garkalnē darbojas Jāņa Jaunsudrabiņa piemiņas istaba ar izziņu taka. Stopiņu pagastā darbojas privātais muzejs “Krīvu klēts” un tiek veidots vēstures muzejs kultūras centrā “Ulbrokas pārle”.

[30] **Klimata pārmaiņas:** novadā ir nacionālas nozīmes plūdu riska teritorija Mazās Juglas upes paliene. Klimata pārmaiņu ietekme ir lietus plūdu paaugstināšanās un palu pazemināšanās. Plūdu risks ir augsts, jo tiek apdraudēts liels skaits iedzīvotāju, autoceļu infrastruktūra un lauksaimniecības zemes. Pavasara palu laikā applūst arī Lielās Juglas, Mazās Juglas un Tumšupes (lejtecē) piekrastes un palienes.

[31] Riska objekti un teritorijas:

- a. Novadā ir teritorijas, kurām ģipša un dolomīta šķīšanas rezultātā iespējama karsta procesu attīstība un kas jāņem vērā, novērtējot inženierģeoloģiskos apstākļus būvniecībai. Stopiņu pagastā ir raksturīgas atklātas virszemes karsta formas (kritenes, akas, piltuves, ielejas), Ropažu pagastā – slēgtas pazemes karsta izpausmes formas (kavernas, dobumi).
- b. Nelielā teritorijā Sužu, Bukultu un Priedkalnes apkārtnē ir zemas intensitātes seismiskā riskā zona, kas tālāk iesniedzas Rīgas pilsētas teritorijā un ir jāņem vērā novērtējot inženierģeoloģiskos apstākļus būvniecībai.
- c. Bīstamo kravu maršruti ir dzelzceļa līnijas un valsts galvenie autoceļi.
- d. Novadā ir uzskaitītas četras piesārņotas un 26 potenciāli piesārņotas vietas.
- e. Novadā darbojas divi B kategorijas un septiņi C kategorijas paaugstinātas bīstamības objekti. Par drošības prasību ievērošanu atbild šo objektu operatori. Šo objektu izvietojums ir jāņem vērā plānojot turpmāko teritorijas izmantošanu to tuvumā.

[32] **Pašvaldības dome un administrācija:** Ropažu novada administrācija atrodas Ulbrokā un pārvaldes Ropažos, Rīgā (Garkalnes pagasta) un Vangažu pilsētā. Ropažu novada dome sastāv no 19 deputātiem.

[33] Atpazīstamība:

- a. Ropažu pagasts atpazīstams ar Lielajiem Kangariem un Kangaru purvu, Ropažu pilsdrupām, 333 trasi, šaušanas parku (Riga Shooting Center), labu

sadarbību ar SIA “Rīgas meži” (tostarp enduro motociklu meža taku).

- b. Vangažus zina kā SIA “Gaujas koks” galveno mītni, kā apdzīvoto vietu, kas attīstījusies pie 1955. gadā atklātā grants karjera un dzelzsbetona konstrukciju rūpnīcas.
- c. Stopiņu pagastu zina kā vietu, kur ir Līgo parka estrāde un pēdējos gados uzbūvētais viens no modernākajiem kultūras centriem Pierīgā “Ulbrokas pērle”. Stopiņi asociējas arī ar Getliņu atkritumu poligonu un jaunākajām zināšanām Latvijā par atkritumu pārstrādi, augsti tehnoloģiskām siltumnīcām dārzeņu audzēšanai un vides izglītības centru, kā arī ar saistīto ražotņu klasteri.
- d. Garkalnes pagasts asociējas ar Mazo un Lielo Baltezeru, ūdens atpūtas piedāvājumu (Sunīšos veikparks “Hi Wake”), ar lepno Pierīgas savrupmāju apbūvi, ar veselības un rehabilitācijas centru “Baltezers” un viesnīcu “Baltvilla”.

2 PLĀNOŠANAS DOKUMENTU IETVARŠ

[34] Stratēģija ir izstrādāta saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām, ar augstāka līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem un izvērtējot sadarbības iespējas ar kaimiņu pašvaldībām.

[35] Stratēģijas izstrādē ir ņemti vērā augstāka līmeņa attīstības plānošanas dokumenti:

- a. Latvijas mērķi un starptautiskās apņemšanās (ANO ilgtermiņa mērķi, Eiropas Kopienas politikas dokumenti u.c.).
- b. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
- c. Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam, Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.–2027. gada plānošanas perioda darbības programma un nozaru attīstības plānošanas dokumenti klimata, transporta, kultūras un citās jomās;
- d. Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija (2014–2030) un tematiskie plāni: Rīgas metropoles areāla mobilitātes telpiskā vīzija, Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai, Rīgas plānošanas reģiona siltumapgādes attīstības rīcības programma, Ikdienu pārvietošanās plāns un citi.

[36] Stratēģijas pēctecības nodrošināšanai ir izsvērtas un pārmanotas vērtības, kas ir definētas bijušo novadu ilgtspējīgas attīstības stratēģijās, analizēti stratēģiskie mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvas:

- a. Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģija 2008.–2030. gadam un Garkalnes novada attīstības programma 202. – 2026. gadam;
- b. Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam un Ropažu novada attīstības programma 2013.–2019. gadam;
- c. Inčukalna novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2035. gadam;
- d. Stopiņu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012–2030. gadam un Stopiņu novada attīstības programma 2019.–2025. gadam;
- e. Kā arī teritorijas plānojumi, izglītības, jaunatnes, sporta un citas nozaru stratēģijas, tematiskie plāni, piemēram, Stopiņu novada tūrisma un rekreācijas tematiskais plānojums līdz 2030. gadam.

[37] Stratēģijas izstrādē ir analizētas kopējo interešu teritorijas un sadarbības virzieni ar kaimiņu novadiem (2.pielikums), izvērtējot kaimiņu pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijas:

- a. Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2037. gadam⁴;
- b. Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2034. gadam;
- c. Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
- d. Salaspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam;
- e. Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.–2045. gadam.

⁴ Apstiprināta ar Ādažu novada 2021. gada 27. jūlija sēdes Lēmumu Nr.16

3 STRATĒGISKĀ DAĻA

3.1 Vērtības

[38] Apkopojot esošo novadu attīstības plānošanas dokumentos definētās vērtības, arī jaunajā novadā tās paliek nemainīgas: iedzīvotāji, daba un apdzīvoto vietu kultūrvidē.

[39] **Iedzīvotāji un uzņēmumi** ir galvenā novada vērtība.

IEDZĪVOTĀJI	Ilggadīgi novadam uzticīgi iedzīvotāji	<ul style="list-style-type: none"> Iedzīvotāji ir galvenā novada vērtība. Jo īpaši svarīgi ir pastāvīgie, ilgstoši uzticīgi novada iedzīvotāji, kas dzīvo novadā vairākās paaudzēs.
	Rīgā un citur strādājošie iedzīvotāji ar mājām novadā	<ul style="list-style-type: none"> Svarīgi ir iedzīvotāji, kas izvēlas Ropažu novadu par mājām, kaut lielāko daļu laika pavada ārpus novada – darbā, mācībās u.c. Rīgā vai citur.
	Pakalpojumu saņēmēji un nodarbinātie Ropažu novadā, kas dzīvo citur	<ul style="list-style-type: none"> Svarīgi ir iedzīvotāji, kas Ropažu novadā strādā, atpūšas, saņem pakalpojumus (bērnodārzus, skolas, sporta un kultūras, sociālās aprūpes u.c.) vai apsaimnieko īpašumu, kaut viņu mājas ir citur – viņi var būt nākamie Ropažu novada iedzīvotāji.
UZŅĒMĒJI	Sīk-uzņēmumi, mājražotāji, novatori, lauku saimniekotāji un nelielie tūrisma pakalpojumu sniedzēji	<ul style="list-style-type: none"> Svarīgs ir katrs uzņēmīgais Ropažu novada iedzīvotājs jebkurā vecumā. Sīk-uzņēmumi, mājražotāji, novatori, lauku saimniekotāji un nelielie tūrisma pakalpojumu sniedzēji rada rosīgu vidi un uzņēmējdarbības ģimenisku mērogu, kurā ir labi iegūt jaunas prasmes un mācīties.
	Valsts un pašvaldību uzņēmumi un organizācijas	<ul style="list-style-type: none"> Nozīmīgas ir esošās Ropažu novada pašvaldības iestādes, kas

		<p>nodrošina pašvaldību pakalpojumus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nozīmīgi ir partneri kā SIA “Rīgas meži”, AS “Latvijas Valsts meži”. • Valsts uzņēmumi un organizācijas (AS Sadales tīkls, Rīgas Austrumu Klīniskās Universitātes slimnīca, valsts sociālās aprūpes centrs u.c.).
	Lielie un vidējie uzņēmumi – ražotāji, tirgotāji un pakalpojumu sniedzēji	<ul style="list-style-type: none"> • Svarīgi ir lielie un vidējie uzņēmumi, kas nodrošina lielāko daļu darba vietu, investē teritoriju sakārtošanā, ir novada dzinējspēks un atpazīstamības veidotāji.
DABA	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Dabas liegumi “Lielie Kangari”, “Garkalnes meži”, “Lielā Baltezers salas” un “Buļļezers” un mikroliegumi	<ul style="list-style-type: none"> • Svarīgas ir teritorijas ar aizsardzības statusu, kas ļauj garantēt augstāku vides kvalitāti novadā un piedāvāt dabas izglītības pakalpojumus.
	Novada meži un ūdeņi ir ar lielu rekreatīvo vērtību	<ul style="list-style-type: none"> • vairo dzīves vietas potenciālu, • kalpo Rīgas gaisa kvalitātei, • sniedz saimnieciskos resursus ar meža nozari saistītajiem uzņēmumiem, • veicina atpūtu, kultūru un sportu dabā, pie ūdens un mežā, kustību, bērnu veselību, papildus pievienoto vērtību tūrisma pakalpojumiem.
	Derīgie izrakteņi	<ul style="list-style-type: none"> • Dolomīta atradnes ir bijušas par pamatu Sauriešu ciema izveidei un vēl šobrīd nosaka lielākā novada uzņēmuma SIA Knauf rūpnīcas atrašanos Stopiņu pagastā. • Māls, smilts, smilts-grants un kūdra – resursi, kas tiek izmantoti vietējai saimniekošanai.
APDZĪVOTĀS VIETĀS	Nelielu apdzīvoto vietu tīkls – Vangažu pilsēta un 40 ciemi	<ul style="list-style-type: none"> • Apdzīvotajām vietām ir ģimenisks mērogs, kas ļauj izjust vietas piederību un veidot sakārtotu vidi.

	<p>Apdzīvoto vietu dažādība piedāvā dzīvesvietas modeļa izvēles iespējas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Daudz ir jaunu privātmāju apbūves teritoriju, īpaši pie Rīgas robežas un A4 Rīgas apvedceļa apkārtnē. • Daudz bijušo dārziņu teritoriju, kuras aizvien biežāk kļūst par pastāvīgām dzīvesvietām. • Daudzstāvu dzīvojamā apbūve ir ciemos ar ilgāku vēsturi – Ulbrokā, Upesciemā, Vangažos, Ropažos, Zaķumuižā, Silakrogā, Muceniekos, Upeslejās, Sauriešos un Cekulē. • Saglabājusies lauku viensētu apbūve, īpaši Ropažu pagasta daļā.
--	--	--

Attēls 2. Starptautiskā sasniedzamība un novietojums Rīgas metropoles areālā

ATRAŠANĀS PIE RĪGAS	<p>Novietojums pie Rīgas, Rīgas pilsētas, Pierīgas un starptautiskā sasniedzamība</p> <p>Krustceles darbam un mājām</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Novietojums Pierīgā, ceļu tīkls, dzelzceļš ļauj īsā laikā sasniegt galamērķus gan Rīgā, gan citās Pierīgas pašvaldībās, gan starptautiskus galamērķus – priekšnosacījumi ātrai un efektīvai uzņēmējdarbības videi Ropažu novadā un priekšnosacījumi dzīvošanai novadā un darba, mācību, hobiju un pakalpojumu apvienošanai, kaut tie ne vienmēr atrodas vienuviet.
	<p>Pierīgas attīstītā tehniskā infrastruktūra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Svarīgi ir sadarbības projekti ar Rīgu un Rīgas plānošanas reģionu, kas uzlabo ūdenssaimniecību, veloinfrastruktūru, sabiedriskā transporta pakalpojumus. • Svarīga ir atrašanās lielu apdzīvoto vietu tuvumā ar labu sakaru komunikāciju, elektroapgādes un gāzapgādes nodrošinājumu.

3.2 Ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija)

[40] Ropažu novads – vieta Pierīgā dzīvošanai, darbam un veselīgai atpūtai.

[41] Ropažu novads – spēcīga un saliedēta novada iedzīvotāju kopiena, kura lepojas ar savu novadu. Novads, kurā mijiedarbojas un savstarpēji savienojas lielpilsētas ātrums un lauku miers.

Vīzijas apraksts

[42] Ropažu novads partnerībā ar Rīgu un Rīgas metropoles areāla pašvaldībām ir daļa no starptautiski konkurētspējīgās Rīgas metropoles, kas savukārt ir daļa no starptautiski konkurētspējīgā un labklājīgā Ziemeļeiropas reģiona.

[43] Ropažu novadā ir atrasts līdzsvars starp zaļu, veselīgu, saimniecisku teritoriju.

- a. līdzsvars starp pilsētvidi un laukiem;
- b. līdzsvars starp dzīvošanu, darbu un atpūtu.

[44] Tā ir teritorija ģimenēm. Iedzīvotāju skaits Ropažu novadā nedaudz pieaug, gan uz kuplāku ģimeņu rēķina un paaudzēs dzīvojošo pastāvīgo iedzīvotāju uzticību savam novadam, gan ar jauniem iedzīvotājiem – tiem, kas vēlas nokļūt tuvāk Rīgai no reģioniem, tiem, kas strādā Rīgā, bet vēlas dzīvot ārpus tās, un tiem, kas atgriežas Latvijā.

[45] Dzīvesvieta Ropažu novadā nozīmē augstu dzīvesvides kvalitāti – energoefektīvs un pieejams daudzveidīgs (gan daudzdzīvokļu, gan privātais) mājoklis tuvu dabai, tuvu pakalpojumiem un tuvu darbam un droša dzīves vide.

[46] Tā ir teritorija spēcīgiem, moderniem un tīriem uzņēmumiem. Uzņēmuma atrašanās Ropažu novadā nozīmē kvalitatīvas transporta, sakaru un inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājumu, ātru starptautisko transportu (lidostas, dzelzceļa, ostu u.c.) sasniedzamību.

[47] Tā ir teritorija ar tīru gaisu, dabas smaržām, meža mikroklimatu, klusumu un pārdomātu infrastruktūru pret antropogēno slodzi, bet viegli sasniedzama, tādēļ iecienīta dabas tūrisma un atpūtas vieta Pierīgā, ar mežiem, Lielo un Mazo Baltezeru, Lielo Juglu un Mazo Juglu, dīķiem, Sauriešu karjeru un Kangaru kalniem.

[48] Ropažu novada pilsētas un ciemi ir ar sakārtotu publisko infrastruktūru, mājokļiem un darba vidi atbilstoši katras apdzīvotās vietas raksturam, vēstures un dabas vērtībām un saimnieciskajai lomai. Ropažu novadā ir atrasts līdzsvars starp kultūrvēsturisko mantojumu un viedām tehnoloģijām. Katrā apdzīvotā vietā ir vietējā iedzīvotāju kopiena, kas vislabāk pārziņā vajadzības un partnerībā ar pašvaldību strādā vietas izaugsmei.

[49] Ropažu novada pašvaldība ir kompakta, moderna un ātra un ir efektīvs atbalsts novada iedzīvotājiem un uzņēmumiem ikdienas pakalpojumu nodrošināšanā. Pašvaldība rāda piemēru ilgtspējīgai pašvaldības pakalpojumu iestāžu ēkas apsaimniekošanai, ievieš digitalizācijas risinājumus, sadarbojas ar partneriem no valsts institūcijām, kā arī palīdz nest novada vārdu Latvijā.

[50] Ropažu novada patieso konkurētspēju veido šodienas bērni, kas apmeklē novada bērnudārzus, mācās novada skolās un mākslas un mūzikas skolās, kas veidos zinošu, atbildīgu un veselu nākamo paaudzi – Ropažu novada ģimeņu un uzņēmumu pamatu. Ropažu novada jaunieši sekmīgi turpina studijas Rīgas un starptautiskajās izglītības

iestādēs un atgriežas novadā.

3.3 Stratēģiskie mērķi

[51] Lai virzītos uz novada attīstības redzējumu, ir izvirzīti trīs stratēģiskie mērķi.

- a. Veicināt aprites ekonomiku, tīru un taisnīgu enerģētikas pārkārtošanu, “zaļās” un “zilās” investīcijas un ilgtspējīgu mobilitāti klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgojoties tām. **SM1 Zaļāks novads.**
- b. Piedalīties ilgtspējīgas daudzveidīgas mobilitātes nodrošināšanai Pierīgā un uzlabot transporta savienojumus novada teritorijā. **SM2 Savienotāks novads.**
- c. Veicināt viedas ekonomiskās pārmaiņas un iniciatīvas, izmantot digitalizācijas priekšrocības iedzīvotāju un uzņēmumu zināšanu un konkurētspējas palielināšanai, kā arī sekmēt sabiedrības vienotību, savstarpēju izpratni, palīdzību un solidaritāti **SM3 Viedāks un sociāli atbildīgāks novads.**

3.4 Sasniedzamie rādītāji un vēlamās attīstības tendences

[52] Galvenie attīstības **ilgtermiņa rādītāji** un vēlamās attīstības tendences:

Tabula 1. Ilgtermiņa rādītāji un vēlamās tendences

Rādītājs	Bāzes vērtība	Sasniedzamā vērtība (2038. g.)	Vēlamā tendence	Datu avots
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	32 419 (2022. g.)	40 000	▲	CSP
Dabiskais pieaugums	Pozitīvs (+3 iedz. 2021. g.)	Pozitīvs	—	CSP
Migrācijas saldo	Pozitīvs (+1336 iedz. 2021. g.)	Pozitīvs	—	CSP
Nodarbināto skaits pēc faktiskās dzīvesvietas	16561 (2017. g.)	22 000	▲	CSP
Nodarbināto saražotā pievienotā vērtība	271,5 milj. eiro (2017. g.)	Virs 300 milj. eiro	▲	CSP
Pašvaldības budžets	60 milj. EUR (2020. g.)	Pieaug	▲	Pašvaldība
Automašīnu skaits, automobilizācijas līmenis	12 967 tehniskā kārtībā esošas vieglās automašīnas (01.01.2022., CSD) (vieglo automobiļu skaits uz 1000 iedz. Latvijā turpina pieaugt: 2015. g. beigās 345 am uz 1000 iedz., 2020. g. beigās – 390 am uz 1000 iedz.)	Automobilizācijas līmenis novadā saglabā zemu pieauguma tempu, Pieaug zemu un 0 izmešu transportlīdzekļu īpatsvars	—	CSDD, SCP
Saražoto atkritumu daudzums, t	11319 t (2020. g.)	Nepārsniedz prognozēto pieaugumu ⁵ (prognoze: 2035. g. 17167 t)	▲	LVĢMC ⁶
Iedzīvotāju sabiedriskās aktivitātes	vairāk kā 40 māksliniecisko kolektīvu (2021. g.); 5 sporta organizācijas (2021.g.); 407 biedrības un nodibinājumi ⁷	Pieaug	▲	Pašvaldība, Lursoft

⁵ Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.–2028. gadam

⁶ Valsts statistiskais pārskats par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem Nr.3-BA

⁷ kopā ar Inčukalna novadu, kurā uz 2021. g. 7 biedrības

3.5 Ilgtermiņa prioritātes

[53] Ilgtermiņa prioritātes ir teritorijas attīstības vispārējās aktualitātes, kuru risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm.

STRATĒGISKIE MĒRĶI	ILGTERMIŅA PRIORITĀTES
SM1. Zaļāks novads	IP1. Virzība uz klimatneitralitāti
	IP2. Dabai saudzīga saimniekošana
SM2. Savienotāks novads	IP3. Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte
SM3. Viedāks un sociāli atbildīgāks novads	IP4. Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība
	IP5. Iekļaujoša sabiedrība
	IP6. Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide

[54] IP1 Virzība uz klimatneitralitāti

- Kā viena no ilgtermiņa prioritātēm stratēģiskā mērķa “Zaļāks novads” sasniegšanā Ropažu novadā ir izvirzīta prioritāte līdzdarboties klimata pārmaiņu mazināšanai, lai sekmētu Latvijas uzņemto saistību un noteikto mērķu sasniegšanu, ņemot vērā aktuālās tendences un principus ilgtspējīgai teritoriju attīstībai, tostarp Eiropas “Zaļo kursu” ar mērķi iekļauties klimatneitrālā, taisnīgā un pārticīgā sabiedrībā ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku.
- IP1 paredz ēku energoefektivitātes paaugstināšanas un siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšanas, atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas pasākumu ieviešanu Ropažu novadā.
- Līdz 2027. gadam ir izstrādāta un uzsākta Ropažu novada pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas ieviešana.

[55] IP2 Dabai saudzīga saimniekošana

- Stratēģiskā mērķa “Zaļāks novads” sasniegšanu veicinās dabai saudzīga saimniekošana, ar to saprotot pasākumus, kas sakārto atkritumu saimniecību, ūdenssaimniecību, atjaunina apkures iekārtas, ievieš bezatlikumu un videi draudzīgas tehnoloģijas ražošanā, publiskajā sektorā un mājsaimniecībās, tādējādi sekmējot pāreju uz aprites ekonomiku.
- Dabai saudzīga saimniekošana attiecas arī uz Ropažu novada dabas bagātīgu saudzīgu apsaimniekošanu visos līmeņos – sākot ar bioloģiskās daudzveidības aizsardzību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās līdz pat mežu un ūdeņu ilgtspējīgai apsaimniekošanai un “zaļās” un “zilās” infrastruktūras attīstību, it īpaši pilsētvidē un ciemos.

[56] IP3 Attīstīts transporta tīklojums un ilgtspējīga mobilitāte

- a. Stratēģiskā mērķa “Savienotāks novads” sasniegšanai nepieciešama novada iekšējo ceļu tīkla attīstība, tostarp gājēju un velosipēdu ceļu tīkla attīstība starp tuvu izvietotām apdzīvotām vietām, un būtiska pārvietošanās paradumu maiņa.
- b. Prioritāte ir virzīta uz ērtas uzņēmējdarbības vides veidošanu un pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu iedzīvotājiem.
- c. Prioritāte aptver pasākumus, kas ir saistīti ar bezizmešu mobilitātes veicināšanu transporta nozarē, informācijas un komunikācijas infrastruktūras attīstību un daudzveidīgu pārvietošanās iespēju nodrošināšanu, attīstot mikromobilitāti un transporta mijas punktus.

[57] IP4 Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība

- a. Stratēģiskā mērķa “Viedāks un sociāli atbildīgāks novads” sasniegšanai prioritāte “Prasmīga, rosīga un vesela sabiedrība” paredz izglītības, kultūras, sporta, atpūtas, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu attīstību un pieejamības uzlabošanu, iedzīvotāju izglītības, prasmju, veselības un labklājības paaugstināšanu.
- b. Būtiski ir veidot vidi, kas veicina iedzīvotāju ieinteresētību, līdzdarbošanas un iniciatīvas, tostarp lokālas ciemu kustības, kas ir partneri pašvaldībai lokālo jautājumu risināšanā un vietējo dabas un kultūrvēstures vērtību saglabāšanā.
- c. Prioritāte ietver mūžizglītību, pārkvalifikāciju, pastāvīgu mācīšanos, lai pielāgotos aizvien jauniem apstākļiem, ko nosaka attīstības tendences (digitalizācija, robotizācija, zaļais kurss, krīzes, attālinātais darbs u.c.), lai apgūtu jaunas profesijas un attīstītu sadarbības kultūru mainīgos apstākļos.

[58] IP5 Iekļaujoša sabiedrība

- a. Prioritāte “Iekļaujoša sabiedrība” ir vērsta uz Ropažu novada sabiedrību kopumā, lai iestādēm, uzņēmumiem un nevalstiskajam sektoram sniegtu atbalstu nelabvēlīgā situācijā esošo grupu sociālai un ekonomiskajai integrācijai un šīm grupām piedāvātu resursus un sabiedrībā balstītus pakalpojumus. Atbalsta komplekss ietver daudzpusīgu izpratni par integrācijas iespējām, sākot ar mājokļu un sociālo pakalpojumu pieejamību līdz sociālajām inovācijām nodarbinātībā, kultūrā, sportā, izglītībā u.c.

[59] IP6 Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide

- a. Prioritāte “Mūsdienīga uzņēmējdarbības vide” ir vērsta uz uzņēmēju, saimniekotāju un pašnodarbinātu iedzīvotāju, lai atvieglotu uzņēmējdarbības veikšanu Ropažu novadā. Tie ir pasākumi gan uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju un telpu piedāvāšanā, gan informācijas un komunikācijas infrastruktūras nodrošināšanā, gan izglītošanā izmantot digitalizācijas priekšrocības iedzīvotāju un uzņēmumu zināšanu un konkurētspējas palielināšanai, gan jaunu uzņēmējdarbības iniciatīvu un jaunu uzņēmumu (start-up) atbalstam.

3.6 Novada ekonomiskā specializācija

[60] Ropažu novada specializācija ir balstīta līdzšinējās spēcīgi attīstītajās ekonomiskajās nozarēs, dabas resursu un cilvēku pieejamībā, kā arī izcilā novietojumā Rīgas metropolē ar pieejamu attīstītu starptautiskās sasniedzamības transporta infrastruktūru.

[61] Iekļaujoties pasaules ekonomiskajās tendencēs un balstoties uz minētajām Ropažu novada priekšrocībām, **Eiropas mērogā** Ropažu novada ekonomiskā specializācija ir:

- a. Transports un uzglabāšana;
- b. Apstrādes rūpniecība;
- c. Būvniecības materiālu ražošana.

[62] Ropažu novads Eiropas mērogā iekļaujas Rīgas metropoles areāla ekonomiskās attīstības telpā tuvu starptautiskajam transportam ar labu darbaspēka pieejamību.

[63] Ropažu novada ekonomiskā specializācija **Latvijas mērogā** ir jau minētās nozares, kā arī:

- a. Atkritumu apsaimniekošana;
- b. Tirdzniecība;
- c. Specializētā veselības aprūpe;
- d. Zinātniskās izpētes, IKT pakalpojumi;
- e. Ieguves rūpniecība.

[64] Ropažu novads Latvijas mērogā nozīmē Rīgas metropoles areāla ekonomiskās attīstības telpu, mājokļa un darba vietu pieejamību Pierīgā.

[65] Ropažu novada ekonomiskā specializācija **Rīgas metropoles un Rīgas reģiona mērogā** ir jau minētās nozares, kā arī:

- a. Tūrisms, sports un atpūta dabā Pierīgā;
- b. Mājražošana, sīkražošana.

[66] Ropažu novads Rīgas metropolē pilda Rīgas metropoles zaļā ietvara funkcijas un ir partneris sabiedriskā transporta, pakalpojumu nodrošinājuma, mājokļu un ekonomiskās attīstības veicināšanai Rīgas metropoles pašvaldībās.

4 TELPISKĀ PERSPEKTĪVA

4.1 Telpiskās attīstības prioritātes

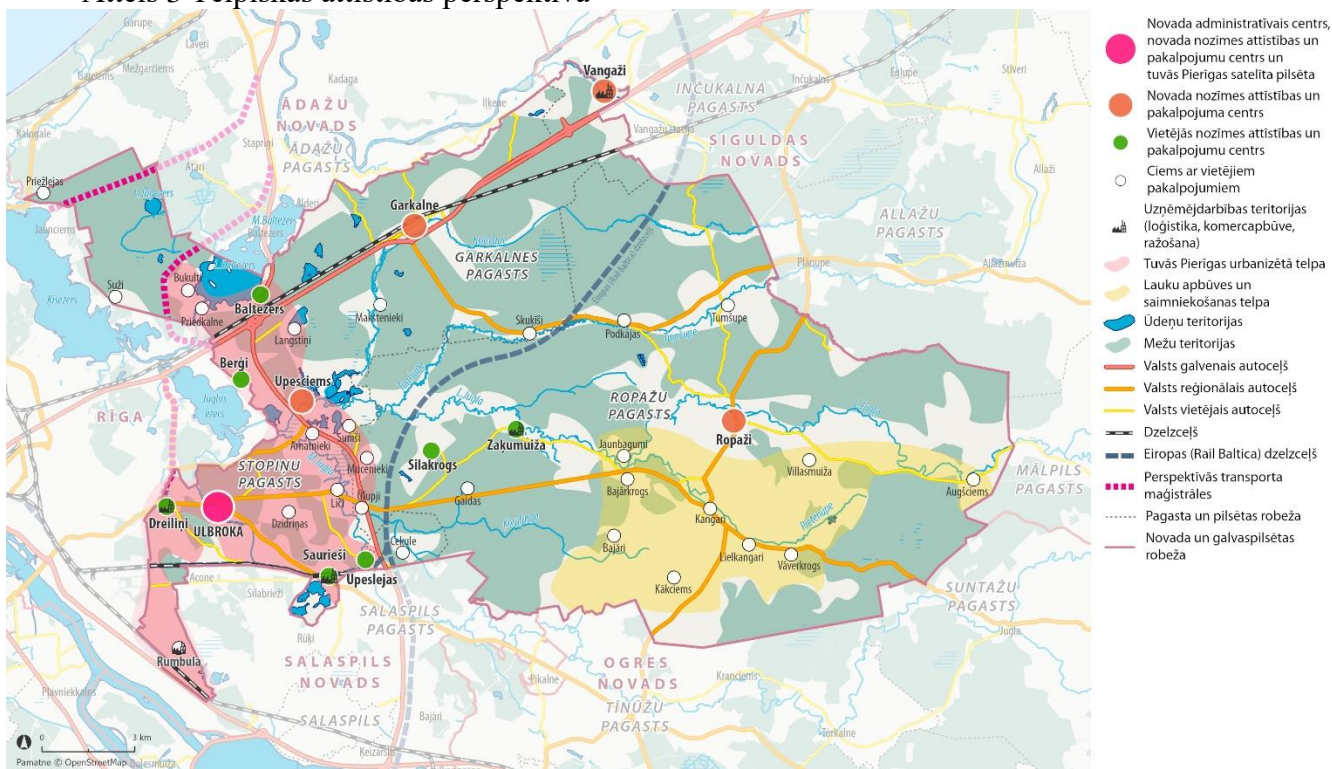
[67] Telpiskās attīstības perspektīva nosaka ilgtspējīgas un līdzsvarotas Ropažu novada teritorijas attīstības struktūru un prioritārās teritorijas investīciju ieguldīšanai. Telpiskās attīstības perspektīva balstās uz četriem galvenajiem mērķiem (principiem):

- Dabas pārākums Pierīgā ar plašām un daudzveidīgām dabas teritorijām un zili-zaļo tīklojumu;
- Dzīvesvietu un mājokļa daudzveidība Pierīgā;
- Teritorijas loģistikas uzņēmumu un mūsdienīgu ražotņu attīstībai;
- Attīstīts transporta tīkls novada apdzīvoto vietu savienošanai un starptautiskai sasniedzamībai.

[68] Galvenie telpiskās attīstības perspektīvas struktūras elementi ir:

- Apdzīvojuma un pakalpojumu centri;
- Valsts un pašvaldību mežu bagātība;
- Ūdeņu bagātība;
- Transporta maģistrāles;
- Lauku dzīvesveida un ekoloģiskās saimniekošanas telpas;
- Novada saimnieciskie centri – galvenās loģistikas uzņēmumu un ražotņu koncentrēšanās vietas.

Attēls 3 Telpiskās attīstības perspektīva

4.2 Apdzīvojuma telpiskā struktūra

[69] Ropažu novada apdzīvojuma tīklu raksturo daudzas (41) nelielas, novada teritorijā izkliedēti izvietotas apdzīvotās vietas, nav izteiktu centru. Apdzīvotās vietas ir krasi atšķirīgas – no nodrošinātām privātajām savrupmāju (villu) apbūves teritorijām līdz bijušajiem dārzu kooperatīviem, kuros atsevišķiem mājokļiem nav pat elektrības pieslēguma. Nevienlīdzība starp apdzīvotajām vietām norāda uz visu sociālos slāņus pārstāvētību Ropažu novadā un lielo labklājības plaisu starp tiem.

[70] Jāpanāk apdzīvoto vietu nevienlīdzības mazināšanās, realizējot mērķtiecīgu pašvaldības atbalstu katrai apdzīvotai vietai, uzlabojot publisko infrastruktūru un transporta savienojumus un radot mājokļa un uzņēmējdarbībai piemērotu teritoriju attīstības nosacījums.

[71] Ropažu novada apdzīvojuma telpiskās struktūras elementi ir **apdzīvoto vietu grupas un attīstības un pakalpojumu centri**.

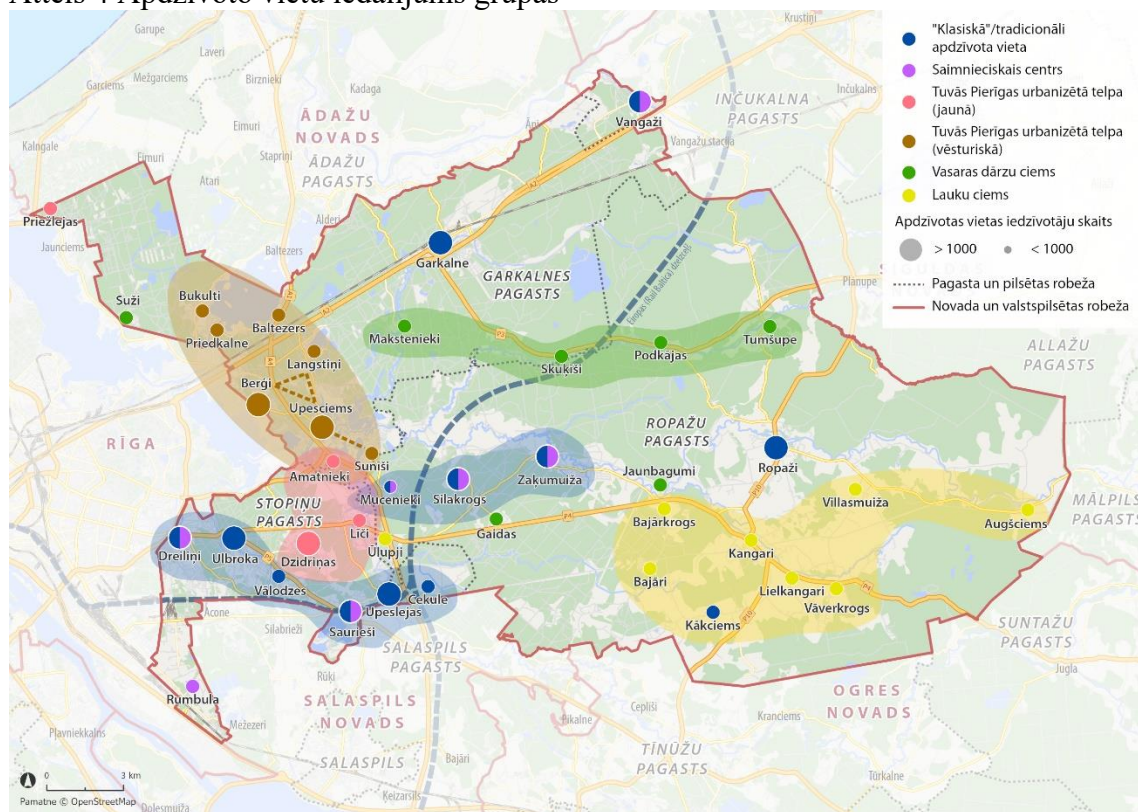
[72] **Apdzīvoto vietu iedalījums grupās** ir veidots pēc apdzīvoto vietu teritoriālajām saitēm, līdzīgām iezīmēm un kopējām interesēm (vajadzībām):

- a. Tuvās Pierīgas urbanizētā telpa – kādreizējās Bergu, Upesciema u.c. Pierīgas muižu zemes, kurās jau padomju laikā pie saimniecības objektiem tika būvētas lepnas savrupmājas, atvērtas skolas u.c. pakalpojumu objekti un kuras, veidojoties jauniem ciemiem ar dzīvošanas un atpūtas funkciju, pēdējās desmitgadēs ir paplašinājušās līdz pat Rīgas apvedceļam un aiz tā. Tādēļ tuvo Pierīgas urbanizēto telpu var iedalīt vēsturiskajā apbūvē un jaunajā apbūvē. Tuvās Pierīgas vēsturiskā apbūve ir Bergi, Langstiņi, Upesciems, Sunīši, Bukulti, Priedkalne, Baltezers, jaunā apbūve – Līči, Dzidriņas, Amatnieki, Priežlejas. Jārada savienojumi starp ciemiem, lai jaunajos privātmāju ciemos dzīvojošajiem būtu pieejami pakalpojumi blakus ciemos, pretī piedāvājot labiekārtotas atpūtas vietas mežos, pie ezeriem un citām mākslīgām ūdenskrātuvēm.
- b. Tradicionālo apdzīvoto vietu grupā ir iekļautas apdzīvotās vietas, kas veidojušās vēsturiski, savā laikā bijušas ar administratīvām funkcijām, attīstījušās padomju laikā ar daudzdzīvokļu apbūvi, infrastruktūru, pakalpojumiem un uzņēmumiem, – Garkalne, Vangaži, Ropaži, Zaķumuiža, Silakrogs, Mucenieki, Dreiliņi, Ulbroka ar blakus esošajām Vālodzēm, Upeslejas, Saurieši, Cekule. Šajā apdzīvoto vietu grupā ir jārisina publisko pakalpojumu nodrošinājums, jāturpina attīstīt komunālo sektoru, daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu un citas funkcijas.
- c. Saimnieciskie centri ir apdzīvotās vietas ar nozīmīgu ražošanas funkciju – Rumbula, Saurieši, Vangaži, Dreiliņi, Zaķumuiža, Mucenieki un Silakrogs. Rumbulas ciema gadījumā ražošanas funkcija ir galvenā. Šajās apdzīvotajās vietās jo īpaši ir jānodrošina uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamā infrastruktūra un jāsamēro saimnieciskās darbības un dzīvošanas funkcijas.
- d. Vasaras dārzu ciemi – Jaunbagumi, Bajāri, Gaidas, Kangari, Makstenieki, Podkājas, Skuķīši, Tumšupe un Sužu ciema daļa, ir padomju laikā izveidotās dārzkopības kooperatīvu teritorijas padomju saimniecību vai uzņēmumu darbiniekiem. Dārziņi ir saglabājušies un apbūvēti ar dzīvojamām ēkām, jo pamatā atrodas ainaviskās vietās – mežu ielokā, pie upēm. Vasaras dārzu

ciemiem ir līdzīgas vajadzības – attīstīt publisko infrastruktūru (ielas, apgaismojumu), mazināt ietekmi uz vidi (ūdenssaimniecība, notekūdeņu attīrīšana, atkritumu apsaimniekošana), nodrošināt sabiedrisko transportu un gājēju un velo savienojumus ar blakus esošajiem ciemiem un veikt citus uzlabojumus, kas ļautu vasaras dārzu ciemus sakārtot pastāvīgai dzīvošanai.

- e. Lauku ciemu grupā ir kādreizējo viensētu un padomju kolektīvo objektu apkārtnē veidojušās lauku privātmājas un saimniecības ar vēsturiskajiem ciemu nosaukumiem – Augšciems, Bajārkrogs, Kākiems, Lielkangari, Ūlupji, Vāverkrogs, Villasmuiža. Ciemos ir lieli zemju īpašumi, savrupmāju un viensētu apbūve un lauku ceļu tīklojums. Lauku ciemi, izņemot Ūlupjus, atrodas Ropažu pagastā, vistālāk no Rīgas. Lauku ciemu attīstības potenciāls ir saistīts ar dzīvojamo funkciju, lauku saimniekošanu, lauku tūrismu, un to problemātika ir saistīta ar pašvaldības pakalpojumu un sabiedriskā transporta pieejamību.

Attēls 4 Apdzīvoto vietu iedalījums grupās

Vadlīnijas apdzīvoto vietu attīstībai

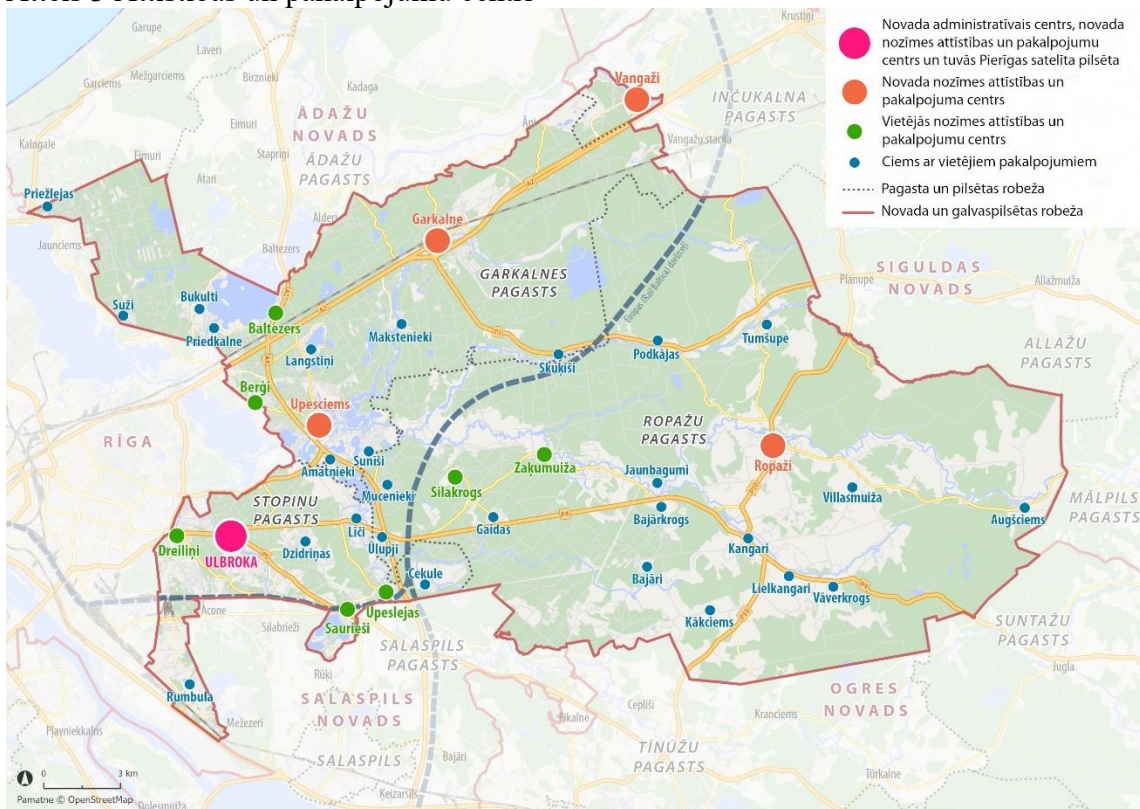
[73] Apdzīvoto vietu iedalījums attīstības un pakalpojumu centros nosaka publisko pakalpojumu nodrošinājumu, tostarp veicina valsts un komerciālo pakalpojumu attīstību:

- a. Novada administratīvais centrs, novada nozīmes attīstības un pakalpojumu centrs un tuvās Pierīgas satelīta pilsēta ir jaunveidojamā Ulbrokas pilsēta, kurā ietilps Ulbrokas un Vālodzes ciemi. Tajā ir jāattīsta visu nozaru pakalpojumi un novada centrālās pārvaldības funkcijas.
- b. Novada nozīmes attīstības un pakalpojumu centri ir Ulbrokas pilsēta, Ropaži,

Vangažu pilsēta, Upesciems, Garkalne, kuros ir jāattīsta novada nozīmes vispārējās izglītības, veselības aprūpes, sporta, kultūras un sociālie pakalpojumi, centralizēti komunālie pakalpojumi atbilstoši apdzīvotās vietas un apkalpes teritorijas mērogam (iedzīvotāju skaitam).

- c. Vietējās nozīmes attīstības un pakalpojumu centri ir Zaķumuiža, Silakrogs, Līči, Dreiliņi, Berģi, Baltezers, Saurieši, Upeslejas. Tajos ir jāattīsta vispārējās izglītības, veselības aprūpes, sporta, kultūras un sociālie pakalpojumi, centralizēti komunālie pakalpojumi, ņemot vērā pakalpojumu lokālo raksturu.
- d. Pārējos ciemos (Langstiņi, Mucenieki, Cekule, Kākciems, Tumšupe, Rumbula, Sunīši, Bukulti, Priedkalne, Priežlejas, Dzidriņas, Amatnieki, Skuķīši, Podkājas, Makstenieki, Jaunbagumi, Suži, Gaidas, Bajārkrogs, Bajāri, Kangari, Lielkangari, Vāverkrogs, Augšciems, Villasmuiža un Ūlupji) ir jāattīsta komunālie pakalpojumi un publiskā infrastruktūra, jāmazina apbūves ārpus centralizētajiem inženiertīkliem radītais piesārņojums, kā arī jāveido vietējie pakalpojumi, ja ir pamatota nepieciešamība, piemēram pirmsskolas izglītības iestādes, jauniešu interešu centri, sociālās rehabilitācijas un aprūpes dienas centri. Iedzīvotāju līdzdalības veicināšanai un atbalstam šajos ciemos var veidot aktivitāšu centru (pašvaldības atbalstītu infrastruktūru), lauku ciemiem veidojot vienu kopēju centru.

Attēls 5 Attīstības un pakalpojumu centri

Vadlīnijas dzīvojamās apbūves attīstībai

[74] Ņemot vērā, ka:

- a. Ilgtspējīgākais mājoklis ir 3-5 stāvu daudzdzīvokļu mājas, un masveida savrupmāju apbūve Pierīgā ir notikusi, realizējot ilgas pēc dzīvesvietas tuvu dabai;
- b. Savrupmāju apbūves teritoriju izplešanās ir radījusi ietekmi uz dabas teritorijām, vides stāvokli un palielinājusi privātā transporta izmantošanu ikdienā;
- c. Dabas teritoriju pieejamība un publiskā infrastruktūra (velosipēdu ceļi, atpūtas vietas dabā) nav pietiekami attīstīta Ropažu novadā;
- d. Pusē ciemu nav pieejami ikdienā nepieciešamie publiskie pakalpojumi (izglītības iestāde, veikals, aptieka u.tml.);
- e. Dārzu ciemos aizvien vairāk iedzīvotāju deklarē pastāvīgo dzīvesvietu;
- f. Saglabājas pieprasījums pēc mājokļiem Pierīgā, īpaši Rīgai tuvākajās Ropažu novada teritorijās;
- g. Daļa apbūvei paredzēto teritoriju dažādu iemeslu dēļ vairāk kā 10 gadus nav apbūvētas;
- h. Pašvaldības ieguldījumi teritorijās ar blīvāku apdzīvojumu jeb daudzstāvu apbūvi uzlabo dzīves kvalitāti lielākam iedzīvotāju skaitam;
- i. Pēdējos gados ir realizēti vairāki ūdenssaimniecības projekti apdzīvotajās vietās un ir pieaudzis iedzīvotāju skaits, kas saņem nekaitīguma un kvalitātes prasībām atbilstošu dzeramo ūdeni no centralizētās ūdensapgādes sistēmas, kā arī veic notekūdeņu attīrīšanu. Tomēr rekonstruējamās notekūdeņu savākšanas infrastruktūras apjoms ir liels.

[75] Mājokļu attīstība Ropažu novadā ir vērsta uz:

- a. jauna mājokļa piedāvāšanu un iedzīvotāju skaita palielināšanu novadā,
- b. esošo daudzdzīvokļu māju atjaunošanu un apsaimniekošanas uzlabošanu,
- c. vasaras dārzu ciemu sakārtošanu pastāvīgai dzīvošanai,
- d. jauno savrupmāju ciemu integrēšanu novada pakalpojumu, autoceļu un sabiedriskā transporta struktūrā,
- e. lauku ciemu saglabāšanu un to sasniedzamības uzlabošanu,
- f. pakalpojumu daudzveidošanu un publiskās ārtelpas uzlabošanu apdzīvotajās vietās.

[76] Jauna mājokļa piedāvāšanā Ropažu novadā:

- a. jāveicina jaunu daudzstāvu (3-5 stāvu) apbūves teritoriju attīstība,
- b. jāveido jauktas izmantošanas centri, kur dzīvojamā apbūve attīstās kopā ar maziem veikaliem un lokāliem pakalpojumu objektiem, tos izvietojot ēku pirmajos stāvos vai blīvāku apbūves teritoriju centros,
- c. turpmākajā plānošanas procesā pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas skar ES nozīmes biotopus un īpaši

aizsargājamo sugu atradnes, turpmākās attīstības nepieciešamību,

- d. jāņem vērā vides trokšņa izplatība transporta infrastruktūras tuvumā, jaunu dzīvojamo apbūvi plānojot ārpus transporta radītā vides trokšņa robežlielumu pārsniegumu teritorijām, turpmākajā plānošanas procesā pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju turpmākās attīstības nepieciešamību.

[77] Esošajām mazstāvu un daudzstāvu mājām:

- a. jāuzlabo māju energoefektivitāte, komunālo pakalpojumu kvalitāte par samērīgām izmaksām un jāveic pagalmu, dārzu, parku, tuvējo mežu, ūdensmalu un citu dabas zonu labiekārtošana, tostarp paredzot ilgtspējīgam un veselīgam dzīvesveidam atbilstošu plānojumu un aprīkojumu (elektrozlādes vietas, velonovietnes);
- b. jāstiprina pašvaldības un pašvaldības iestāžu un uzņēmumu kapacitāte sadarbībai ar daudzdzīvokļu māju īpašniekiem un jārosina mājas iedzīvotāju aktīvu līdzdalību apsaimniekošanā.
- c. Jāievieš jauninājumi – videi draudzīgi risinājumi būvniecībā (atkritumu smalcinātājs katrā izlietnē) un iedzīvotāju paradumi (viena atslēga dzīvoklim, pagrabam, kopējām veļas mazgāšanas telpām, velonovietnei u.c.)

[78] Dārzu ciemu, jauno savrupmāju ciemu un lauku ciemu attīstība:

- a. Jāuzlabo ielu infrastruktūra, nodrošinot cietā seguma uzklāšanu vismaz galvenajām ielām un savienojumam ar tuvāko valsts ceļu, tostarp attīstot gājēju infrastruktūru.
- b. Jāstiprina pašvaldības kapacitāte sadarbībai ar iedzīvotājiem un jārosina ciemu biedrību veidošanos (“Ropažu novada ciemu kustība”).
- c. Apdzīvotajās vietās bez inženiertehnikaiem tīkliem jāveic sadzīves kanalizācijas notekūdeņu kontrole.
- d. Sadarbībā ar atkritumu apsaimniekošanas organizācijām jāuzlabo atkritumu nodošanas kontrole un jāveicina sadzīves atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide, aptverot jaunas materiālu grupas (bioloģiskie atkritumi, tekstilatkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi).
- e. Ciemu robežas jānosaka teritorijas plānojumā, ņemot vērā inženiertehnisko nodrošinājumu un perspektīvās iespējas tam attīstīties.

[79] Jāuzlabo publiskās ārtelpas kvalitāte apdzīvotajās vietās:

- a. Katrā apdzīvotajā vietā ir jāveido vismaz viena publiskās infrastruktūras teritorija, objekts (publiskais laukums, rotaļlaukums, skvērs, parks, ūdensmala, aktīvās atpūtas teritorija, dienas centrs, bibliotēka, informatīvais punkts, sabiedriskā transporta pieturvietas), kas simboliski iezīmē apdzīvoto vietu, tās centrālo vietu un kas var būt par pamatu jaunu pašvaldības vai privātā sektora pakalpojuma objekta attīstībai.
- b. Katrā ciemā jābūt vismaz vienai publiska koplietošanas ārtelpas teritorijai ar atpūtas un fizisko aktivitāšu aprīkojumu (vingrošanas un rotaļu iekārtas, treniņi, komandu sporta zonas u.tml.).
- c. Katrā ciemā jābūt apzinātām publiskās ārtelpas funkcijām, tostarp jāattīsta gājēju infrastruktūra – ielas ar gājēju prioritāti, gājēju ceļi, pastaigu maršruti

un savienojumi ar publiskiem un rekreācijas objektiem, jāplāno īslaicīgas atpūtas vietas ar labiekārtojumu (ik pa 50-100m).

- d. Publisko ārtelpu teritorijās vai 5 minūšu gājiena attālumā no tām jānodrošina pieeja mūsdienu prasībām atbilstošam un cilvēkiem ar kustību traucējumiem piemērotam sanitārajam mezglam (t.sk. bērnu pārtīšanas galds, dzeramais ūdens).
- e. Publiskās ārtelpas teritorijās jāievieš dzeramā ūdens brīvkrāni.
- f. Mērķtiecīgi jārealizē lietus notekūdeņu nošķiršanu no centralizētās kanalizācijas sistēmas.
- g. Ciemos ietvertās valsts un pašvaldību mežu teritorijas jāsauglabā, lai izmantotu publiskam parkam vai kā neskartu dabas teritoriju.

[80] Jānodrošina aizsardzība pret troksni dzīvojamajās zonās, jo īpaši apdzīvoto vietu dzīvojamās zonās:

- a. Attīstot autoceļus un ielas caur esošām dzīvojamās apbūves teritorijām apdzīvotajās vietās, jāveido gājējiem un citiem satiksmes dalībniekiem ērta un kvalitatīva ielu telpa, jānodrošina satiksmes drošības, prettrokšņu un citi vides aizsardzības pasākumi, izvairoties no maģistrālu ielu kategorijām atbilstošu ielu būvniecības.
- b. Esošo autoceļu un ielu tuvumā, kur dzīvojamās apbūves zonās ir pārsniegti normatīvajos aktos noteikti trokšņu robežlielumi, veicot dzīvojamo ēku atjaunošanu vai pārbūvi pēc iespējas izbūvē dzīvojamo ēku ārējo norobežojošo konstrukciju ar skaņas izolāciju, nodrošinot atbilstošus skaņas līmeņus iekštelpās, kā arī veic prettrokšņu pasākumus zemes gabala ietvaros (piemēram, koku un krūmu stādījumi).

[81] Jāveicina iedzīvotāju zināšanas par ilgtspējīgiem risinājumiem mājokļu būvniecībā un uzturēšanā.

[82] Ja ar iespējamiem ekonomiski pamatoti pasākumiem nav iespējams pilnībā panākt vides trokšņa rādītāju samazinājumu līdz vides trokšņa robežlielumu līmenim, tad dzīvojamā apbūvē jaunu ēku būvniecības un esošu ēku pārbūves gadījumā ir rekomendējams veikt prettrokšņa pasākumus ēkās, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto trokšņa robežlielumu ievērošanu telpās. Šīs rekomendācijas pirmkārt virzītas apbūvei, kas atrodas tiešā maģistrālo autoceļu un ielu apkārtnē, piemēram, Dreiliņos, Ulbrokas un citviet novadā.

[83] Ulbrokas ciemam, kas ir novada administratīvais centrs, balstoties uz Ulbrokas un Vālodzes ciemu infrastruktūru un publisko pakalpojumu nodrošinājumu, ir jāizaug par pilsētu ar Rīgas satelīt- mazpilsētas lomu. Pilsētas robežas ir jānosaka atbilstoši apbūves un inženiertehniskās infrastruktūras attīstības teritorijām.

[84] Pārējo ciemu robežas ir jāsauglabā. Teritoriju paplašināšanu ir jāveic tikai tad, ja ir iespējams nodrošināt inženiertehnisko apgādes tīklu paplašināšanu un jaunu apbūves teritoriju plānošanu ap tiem. Teritoriju paplašināšana pieļaujama ārpus ES nozīmes biotopiem.

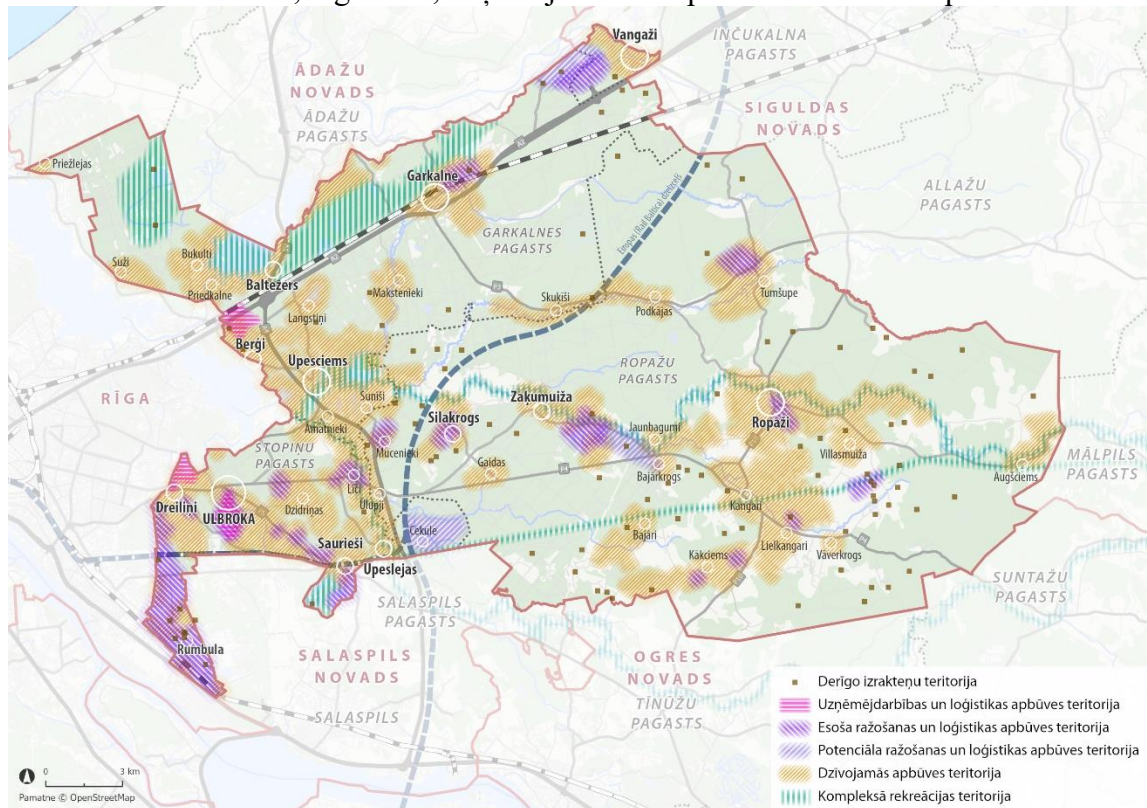
[85] Vangažu pilsētas teritorija ir jāplašina, pilsētā iekļaujot daļu blakus esošās blīvas apbūves teritorijas gar autoceļu V95 Griķukrogs–Meļķerti, kas funkcionāli jau ir saistītas ar Vangažu pilsētu. Jānodrošina publiskās infrastruktūras sakārtošana pievienotajā daļā.

4.3 Ražošanas, loģistikas un uzņēmējdarbības telpiskā struktūra

[86] Ņemot vērā, ka:

- Uzņēmumi ir galvenie darba vietu un konkurētspējīgas darba apmaksas nodrošinātāji. Visattīstītākās nozares novadā ir tirdzniecība un apstrādes rūpniecība, kur ir visvairāk nodarbināto (tirdzniecībā 2985 un apstrādes rūpniecībā 1815), lielākā produkcijas vērtība (tirdzniecībā 129 milj. un apstrādes rūpniecībā 147 milj. EUR) un lielākā pievienotā vērtība (tirdzniecībā 60 milj. un apstrādes rūpniecībā 34 milj. EUR).
- Ropažu novada ražošanas zonu struktūra ir fragmentēta, izkaisīta. Ražošanas uzņēmumi atrodas pie lielākās daļas apdzīvoto vietu, kā arī pie autotransporta maģistrālēm – loģistikas un transporta uzņēmumi.
- Ropažu novadā darbojas Rīgas un Stopiņu novada pašvaldību izveidots uzņēmums SIA „Getliņi EKO”, kas apsaimnieko vienu no modernākajiem un lielākajiem cieto sadzīves atkritumu poligoniem Baltijas valstīs „Getliņi”, izveidojis atkritumu šķirošanas rūpnīcu, ražo biogāzi un piegādā citiem uzņēmumiem otrreizējai pārstrādei derīgus metāla un citus materiālus, tā veicinot aprites ekonomiku un uzņēmuma klastera veidošanos ap poligonu.
- Ropažu novadā darbojas arī paaugstinātas bīstamības uzņēmumi (B kategorijas SIA Linde Gas objektā (Putnu iela, Zaķumuiža) un SIA Sprādziens (Daugavas iela 8, Saurieši) un seši C kategorijas uzņēmumi (degvielas un gāzes uzpildes stacijas).

Attēls 6 Ražošanas, loģistikas, uzņēmējdarbības apbūves struktūra Ropažu novadā

Vadlīnijas ražošanas, loģistikas un citu uzņēmējdarbības veidu apbūves attīstībai

[87] Uzņēmējdarbības telpiskā attīstība Ropažu novadā ir vērsta uz:

- a. Publiskās infrastruktūras sakārtošanu esošo uzņēmumu teritoriju sasniedzamībai un uzņēmumu atbalstam;
- b. Jaunu teritoriju attīstību videi draudzīgo tehnoloģiju ražošanas uzņēmumiem un loģistikas pakalpojumu uzņēmumiem;
- c. Vietējos resursos balstītu uzņēmējdarbības attīstību;
- d. Apdzīvoto vietu kā novada "saimniecisko centru" attīstību.

[88] Saimnieciskajos centros – Rumbula, Vangaži, Saurieši, Dreiliņi, Zaķumuiža – prioritāri ir jānovērtē uzņēmumu attīstības vajadzības.

- a. Jauna dzīvojamā apbūve var veidoties teritorijās, kur to neskar uzņēmumu radītais vides troksnis un izmeši, kā arī rēķinoties ar uzņēmumu piesaistīto transporta plūsmu.
- b. Esošā dzīvojamā apbūve aizsargājama, izbūvējot nožogojumus, stādot norobežojošus stādījumus, vai nosakot buferzonas, vai veicot citus piesārņojuma ietekmi mazinošus pasākumus.
- c. Turpmākajā plānošanas procesā pārskatāma teritorijas plānojumos noteikto, tiešā tuvumā esošo, bet nerealizēto rūpnieciskās apbūves un dzīvojamās apbūves teritoriju attīstības nepieciešamība, ja iespējams, plānojot buferjoslas starp rūpnieciskās apbūves un dzīvojamās apbūves teritorijām.
- d. Saimniecisko centru ražošanas zonās ielas jāizbūvē, lai pa tām droši varētu pārvietoties gan gājēji, gan velobraucēji, gan autotransports, tostarp kravu transports.

[89] Pārējās apdzīvotajās vietās jāveicina daudzveidīgu funkciju apbūve, jaunu apbūvi veidojot pēc iespējas pilsētu un ciemu robežās efektīvākai inženiertīklu izmantošanai, vides risinājumu ieviešanai, darba vietu, pakalpojumu un mājokļa pieejamībai.

[90] Izmantojot Pierīgas autoceļu un maģistrālo ielu tīklu, kas nodrošina ērtus transporta savienojumus, jāattīsta perspektīvās loģistikas, ražošanas un uzņēmējdarbības teritorijas:

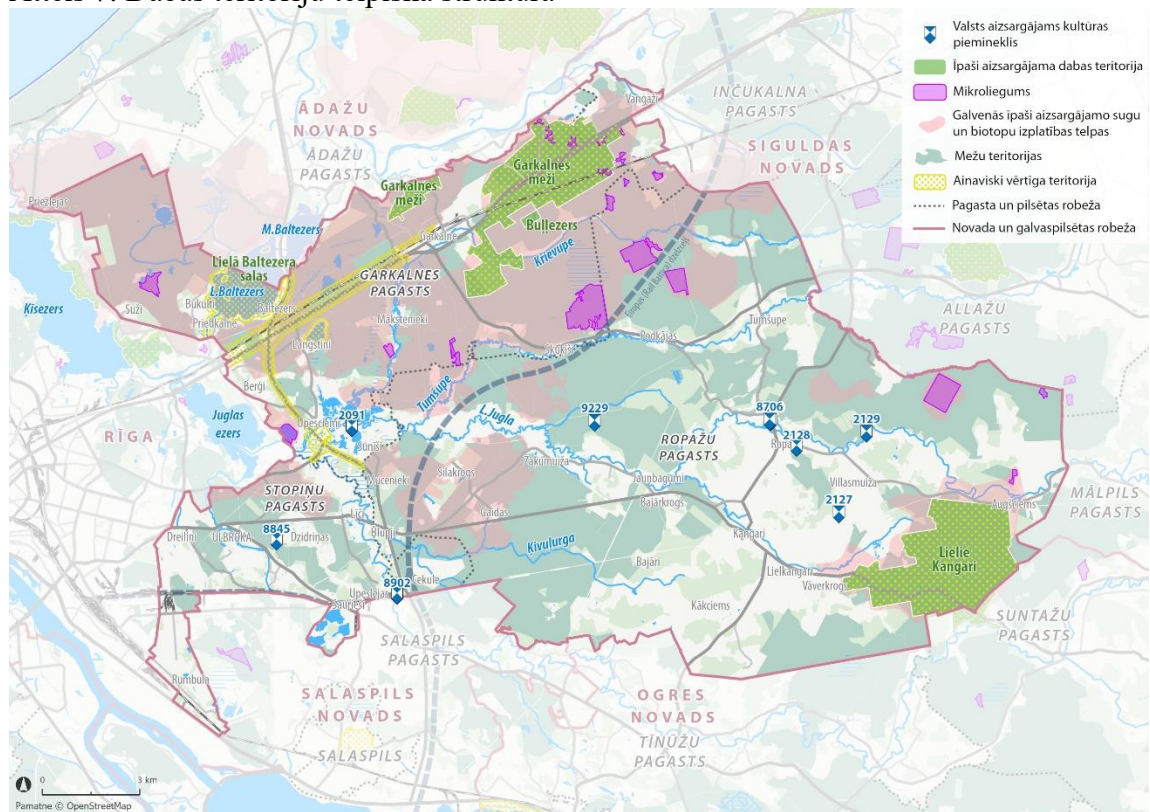
- a. Rumbulā, Dreiliņos gar Rīgas robežu un autoceļu P4 (Rīga – Ērgļi),
- b. Ulbrokā un Dreiliņos gar perspektīvā paredzēto automaģistrāli E22 (Rīga – Maskava),
- c. Ulbrokā, Dzidriņās un Līčos gar autoceļu P4,
- d. Sauriešos pie autoceļa P5 (Rīga – Ogre),
- e. Vangažos un Garkalnes pagastā bijušās Vangažu rūpnīcas apkaimē,
- f. kā arī citviet Ropažu novadā saskaņā ar teritorijas plānojumā noteiktajām teritorijām rūpniecības un uzņēmējdarbības attīstībai.

4.4 Dabas teritoriju telpiskā struktūra, kultūrvēsturiskā mantojuma un tūrisma prioritārās teritorijas

[91] Ropažu novada dabas teritoriju telpiskās struktūras elementi ir:

- a. Meža telpa;
- b. Lauksaimniecības telpa;
- c. Upju tīkls, ezeri, ūdensobjekti, tostarp galvenie meliorācijas sistēmas objekti;
- d. Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un lielākie mikroliegumi;
- e. Derīgo izrakteņu resursi;
- f. Galvenās īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības telpas;
- g. Ainaviski vērtīgās teritorijas;
- h. Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi.

Attēls 7. Dabas teritoriju telpiskā struktūra

Vadlīnijas dabas teritoriju izmantošanai

[92] Ņemot vērā, ka:

- a. Dabas teritorijas – neskartā daba īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ūdens un mežu bagātības – ir būtisks Ropažu novada stratēģiskā mērķa “Zaļāks novads” sasniegšanas priekšnoteikums. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju klātbūtne novadā un pārējās zaļās zonas veido veselīgu dzīvesvidi, labu gaisa

kvalitāti, rada iespējas aktīvai atpūtai dabā un pievienoto vērtību tūrisma pakalpojumiem Ropažu novadā.

- b. Ropažu novadā esošie meži, kas ir daļa no Pierīgas zaļā loka, ir nozīmīgs gaisa kvalitātes resurss Rīgas pilsētai.
- c. Ropažu novads ir bagāts ar upēm, ezeriem un mākslīgām ūdenstilpēm. Gandrīz katrai apdzīvotajai vietai cauri tek upe, vai apdzīvotā vieta atrodas pie ezera, vai pie mākslīgas ūdenstilpnes (dīķa vai appludināta karjera). Sauriešu karjerā un vairākos ūdensobjektos notiek sporta un atpūtas aktivitātes. Tomēr ūdensmalu pieejamība ir zema, un ūdeņu loma vēl nav pietiekami novērtēta kvalitatīvas dzīvesvides un atpūtas vides veidošanā.
- d. Pēdējos gados samazinās bioloģiskā daudzveidība. Par to liecina Eiropas Savienības nozīmes sugu aizsardzības stāvoklis Latvijā, kas laika posmā no 2013. gada līdz 2019. gadam visām sugu grupām saglabājās pārsvarā nelabvēlīgs, dažām grupām mainoties no nepietiekoša uz sliktu, un Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizsardzības stāvoklis, kurš šajā pašā laika posmā saglabājās pārsvarā nelabvēlīgs.⁸
- e. Pieaug mežaudžu īpatsvars, kur priede pārsniedz 140 gadu vecumu, egle – 120 gadu, bērzs – 90 gadu, melnalksnis – 80 gadu, apse – 70 gadu, ozolu, ošu vai liepu audzes – 100 gadu vecumu un liecina par bioloģiskās daudzveidības stāvokļa uzlabošanos, kas tomēr nav vērtējams viennozīmīgi, jo šajās platībās lauku putnu un meža putnu indeksi ir krituši.⁹
- f. Pieaugot ekonomiskajai izaugsmei, palielinās iekšzemes materiālo resursu patēriņš, tādējādi palielinot noslodzi uz dabas resursiem. Vidējais resursu patēriņš uz iedzīvotāju gadā ir 12 tonnas dabas resursu, kas ir vidēji kā ES (13 t/iedz.). Latvijā ir zemi resursu produktivitātes rādītāji – tikai 0,9 EUR/kg 2019. gadā; ES vidējais resursu produktivitātes rādītājs – 2,1 EUR/kg. Saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam Latvija ir apņēmusies līdz 2027. gada beigām paaugstināt resursu produktivitāti līdz 1.55 EUR/kg.¹⁰
- g. Trūkst realizētu ilgtspējīgu vides risinājumu, zaļo teritoriju tīklojums ir fragmentēts, lietus ūdeņi tiek ievadīti kopējās sadzīves kanalizācijās. Zaļās un zilās infrastruktūras izveidei turpina pastāvēt ar zemes īpašumtiesībām saistīti šķēršļi.
- h. Novada teritorijā atrodas nacionālas nozīmes plūdu riska teritorija Mazās Juglas upes palīene. Klimata pārmaiņu iespējamā ietekme uz plūdu riska pakāpēm šajā teritorijā ir lietus plūdu paaugstināšanās un palu pazemināšanās. Teritorijas plūdu riska prioritāte ir augsta, jo apdraudēts ir salīdzinoši liels skaits iedzīvotāju, autoceļu infrastruktūra un lauksaimniecības zemes. Novada ūdensteču (Juglas (Bukultu) kanāls, Mazās Juglas un Lielās Juglas lejtece), kuras ir savienotas kopīgā upju un ezeru sistēmā ar Rīgas pilsētas virszemes ūdeņiem, piekrastēs izteikts ir jūras vētru radītais vējuzplūdu risks.

[93] Lai sasniegtu izvirzītos stratēģisko mērķus un prioritātes, ir:

⁸ Vides politikas pamatnostādnes 2021.- 2027. gadam

⁹ Vides politikas pamatnostādnes 2021.- 2027. gadam

¹⁰ Vides politikas pamatnostādnes 2021.- 2027. gadam

- a. jāveicina mežu un virszemes ūdensobjektu aizsardzība,
- b. jāattīsta zaļā un zilā infrastruktūra apdzīvotajās vietās,
- c. jāatdzīvina ūdensmalas
- d. un jāveicina dabai saudzīgu atpūtas pakalpojumu veidošanos Ropažu novadā. Dabas teritorijas ir lielākā Ropažu novada “publiskā ārtelpa”. Labklājības līmenis būs vēl augstāks, ja iedzīvotājiem būs iespēja tās biežāk apmeklēt.

[94] Ir jāpiedalās īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādē un šo teritoriju apsaimniekošanā, lai tajās veicinātu bioloģiskās daudzveidības, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu un ainaviski vērtīgo teritoriju saglabāšanas mērķus. Dabas aizsardzības saglabāšanā jāsadarbojas ar vides un dabas institūcijām, nevalstisko sektoru un iedzīvotāju aktīvajām grupām dabas aizsardzības plānu pasākumu ieviešanā.

[95] Ir saglabājamas Ropažu novadam raksturīgās dabiskās mežu, ūdeņu (ezeru, upju), pie-ūdeņu, paliņu ainavas, ciemu centru vēsturiskās apbūves ainavas (urbānās ainavas), kā arī lauku kultūrainavas ar viensētām un lauku un mežu saimnieciskajiem objektiem. Lielo autoceļu ainavām ir informatīvā nozīme un kopā ar piegulošajiem mežiem – estētiskā vērtība. Lielās, vērtīgās meža zemes ir saglabājamas nesadalītas un neapbūvētas. Veicot dabas teritoriju labiekārtošanu, jārespektē aizsargājamās dabas vērtības un jāsamazina potenciālā ietekme uz bioloģisko daudzveidību un raksturīgo ainavu.

[96] Turpmākajā plānošanas procesā ir veicama applūstošo teritoriju (10% applūšanas varbūtība) noteikšana, ņemot vērā aktuālo informāciju par pavasara palu un plūdu, kā arī vējuzplūdu radīto applūšanu, pārskatot arī teritorijas plānojumos noteikto, bet nerealizēto apbūves teritoriju, kas atrodas applūstošajās teritorijās, tālāko izmantošanu un plānojot pasākumus esošās apbūves aizsardzībai pret plūdiem. Ir sekmējama izstrādāto derīgo izrakteņu karjeru rekultivācija, ieviešot ārvalstu pieredzi, tādā veidā, lai nākotnē veidotos dabas bioloģiskajai daudzveidībai vērtīgas teritorijas (ūdenstilpes kā retiem putniem, abiniekiem, kukaiņiem piemērotas dzīvesvietas ar veidotām nišām (saliņas, variēts krastu reljefs u.tml.).

[97] Jāizstrādā vienots Ropažu novada dabas tūrisma taku tīkls un ūdensceļu tīkls, ietverot pašvaldības labiekārtojamās publiskās teritorijas, tūrisma pakalpojumu objektus, gājēju un velosipēdu ceļus no ciemu teritorijām līdz tuvējām zaļajām zonām un ūdensmalām, tostarp līdz kaimiņu pašvaldībās esošajām ūdens un mežu teritorijām, piemēram, Sužu ciema un Priežleju ciema pieejas pie Ķīšezera jārisina kopā ar Rīgas pašvaldību.

[98] Dabas teritorijas ir jāizmanto videi draudzīgā veidā veselīga dzīvesveida veicināšanai dzīvesvietu tuvumā un tūrisma attīstībai:

- a. Ir jāatdzīvina ūdensmalas, veidojot pieejas, apdzīvotajās vietās labiekārtojot publiskās teritorijas pie ūdeņiem un veicinot to publiskas izmantošanas (sociālo) daudzveidību.

Pasākumi, izstādes, strūklakas u.c. vides objekti, pikniku vietas, ūdenssporta, mikro peldlīdzekļu un ūdens atpūtas inventāra nomas iespējas, peldbūves, pirtis, maksšķernieku veikali, zivju un lauku ēdienu vietas.

- b. Jāveicina atpūtas uz un pie ūdens piedāvājums – ūdenstūrisma maršruti, piestātnes, atpūtas infrastruktūra, peldvietas, tūrisma, sporta un atpūtas produkti.
- c. Ir jāturpina tiešā apdzīvoto vietu tuvumā esošo mežu un ūdensmalu

labiekārtošana iedzīvotāju atpūtai visos gadalaikos (pastaigu, skriešanu un slēpošanas takas, atpūtas vietas, apgaismojums, dabiski un mākslīgi veidoti slidkalniņi, leduslaukumi, taisnākie gājēju maršruti uz pakalpojumu objektiem, gājēju un velobraucēju tiltiņi pār mazām upēm, ūdenstilpnēm, laipas, krasta stiprinājumi).

- d. Ir jāturpina ciemu un pilsētu zaļo zonu un parku labiekārtošana, tostarp piešķirot vai stiprinot centrālās vietas iezīmes ar augstvērtīgu un vairāk urbānu labiekārtojumu (promenādes, atpūtas laukumi, parādes vietas).
- e. Jāievieš ilgtspējīgas lietusūdens apsaimniekošanas risinājumi.
- f. Jāturpina aktīvās atpūtas piedāvājums dabā sadarbībā ar Rīgas pašvaldību un privātajiem uzņēmējiem.

[99] Apbūves teritoriju plānošana dabas teritorijās pieļaujama tikai, ja tiek nodrošināta mājokļu un uzņēmumu pieslēgšana pie centralizētajām inženiertehniskās apgādes sistēmām.

[100] Apbūves teritorijās ūdeņu teritoriju tuvumā jāievērtē dzīvesveida pie ūdens svarīgie elementi – ūdens peldlīdzekļu izvietošana, ūdens ainavas eksponēšana, ūdensmalu pieejamība un publisko zonu labiekārtošana.

[101] Pierīgas zaļās atpūtas zonas kvalitātes kritēriji Ropažu novadā ir:

- a. pieejamība,
- b. informācijas pieejamība par atpūtas piedāvājumu,
- c. daudzveidīgi nokļūšanas veidi,
- d. drošība,
- e. konkrētajai vietai un pakalpojumam atbilstoši apsaimniekotas meliorācijas sistēmas, atbilstošs labiekārtojums un inženierapgāde,
- f. apsaimniekošana, tīrība,
- g. kvalitāte un gaume (dizains, materiāli, saulainās puses).

[102] Pierīgas zaļās atpūtas zonas attīstība Ropažu novadā jāveic secīgi un pārdomāti, paralēli strādājot pie dažādām vajadzībām:

- a. Prioritāri labiekārtojamas ūdensmalas, kurās jau šobrīd ir liela apmeklētība,
- b. Ūdensmalu piekļuvei apdzīvotajās vietās jāveic vismaz sezonāli nelieli ieguldījumi; jāizvērtē sporta un kultūras pasākumu pārcelšanu brīvā dabā;
- c. Pastāvīgi uzlabojumi veicami zaļo zonu un ūdensmalu attīstīšanā pie apdzīvotajām vietām, piemēram arī SIA „Rīgas ūdens” slēgtās teritorijas atvēršana pastaigu takām ap Sidrabezeru un Segšu ezeru;
- d. Ilgtermiņā veicamie pasākumi ir saistīti ar apjomīgām investīcijām ar mērķi pielāgoties klimata pārmaiņām – dambju izbūve u.c. pretplūdu pasākumi, transporta infrastruktūra, inženierapgādes sistēmu jaudas palielināšana.

[103] Jāveic visaptveroši iedzīvotāju izglītošanas pasākumi dabas teritoriju saudzēšanai, tostarp uzrunājot specifiskas mērķa grupas, arī iedzīvotājus, kas nevēlas mainīt ierasto dzīvesveidu (dārziņu īpašnieki) (izglītošana par invazīvo sugu kaitīgumu, nepiesārņošanu

ar atkritumiem, brīvā laika pavadīšanas veidiem).

[104] Dabas teritoriju attīstīšana jāveic sadarbībā ar vietējām ciemu un pilsētu kopienām, piesaistot studējošos jauniešus, māksliniekus, glābšanas dienestu, dabas un būvniecības ekspertus un ar labiekārtojumu veidojot apdzīvotās vietas raksturu, tostarp vietzīmes.

Vadlīnijas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai

[105] Ņemot vērā, ka:

- a. Ropažu novada kultūrvēsturiskais mantojums ir reģionālā kultūrvēsturiskā mantojuma liecinieks un ir nepietiekami izmantots potenciāls gan novada attīstībai un tūrismam, gan kopienu dzīves kvalitātes uzlabošanai, gan pētniecībai un izglītībai, gan nacionālās, reģionālās un lokālās identitātes stiprināšanai.
- b. Nacionālā līmenī tiek piesaistīti Eiropas Savienības līdzekļi ieguldījumiem, kuru mērķis ir sekmēt kultūras pieminekļu atjaunošanu, veicot darbus atbilstoši Starptautiskā ievērojamo vietu un pieminekļu padome (ICOMOS) izstrādātajiem kvalitātes principiem.
- c. Nacionālā līmenī (ar ALTUM finanšu institūcijas atbalstu) tiek attīstīti jauni atbalsta instrumenti uzņēmējdarbības projektiem, kuru ietvaros īpašnieks plāno atjaunot kultūras pieminekli un sniegt jaunus pakalpojumus (piemēram, muižu atjaunošana, ierīkojot viesnīcas, ražotnes, telpas kultūras un sadzīves pasākumiem).
- d. Ropažu novadā ir veikts ievērojams darbs kultūras mantojuma izpētē un saglabāšanā, tostarp ar iedzīvotāju aktīvu līdzdalību.

[106] Ir jāattīsta Ropažu novada kultūrvēsturiskā mantojuma vietas sadarbībā ar kultūras pieminekļus pārraugošajām valsts iestādēm un vietējiem iedzīvotājiem to iekļaušanai Ropažu novada sociāli ekonomiskajos procesos.

[107] Nozīmīga teritorija tūrismam un vietējiem iedzīvotājiem ir Lielās Juglas un Rīgas ielas (P10 autoceļa) apkārtnē Ropažu ciemā, kuras kompleksu veido upe un apkārtējās zaļās teritorijas, Ropažu muižas parks ar dīķi, Ropažu Livonijas ordeņa pilsdrupas.

- a. Ir jāturpina valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļa “Ropažu viduslaiku pils un kapsēta” (datēta ar 14.-17. gs., valsts nozīmes, valsts aizs.nr. 2130) Ropažu Livonijas ordeņa pilsdrupu sakārtošana, izpēte, veicot arī nozīmīgu sabiedrības iesaisti sadarbībā ar vēstures rekonstrukcijas klubu „Rodenpoys”.
- b. Sadarbībā ar īpašniekiem jāatjauno autentiskā klasicisma vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis Ropažu mācītājmuiža Ropažu pagastā “Pilskalni” (datēts ar 1801.-1804. g., 19. gs. beigām, valsts aizs. Nr. 8706).

[108] Vietējās nozīmes industriālais piemineklis “Dzelzceļa tilts pār Mazās Juglas upi” Stopiņu pagastā, dzelzceļa līnijā Rīga - Ērgļi, pie Upeslejām (datēts ar 1932. – 1933. g., valsts aizs. Nr. 8902), kas ir sava laika inženiertehnisko būvju – metāla kopņu konstrukciju tilta pār upi paraugs un ir atjaunots gājēju kustībai, ir saglabājams Rail Baltica projekta ietvaros un iekļaujams kopējā gājēju un velosipēdu ceļu tīklā starp Upeslejām un Avotiem (Salaspils novadā). Perspektīvā ir jāattīsta gājēju un velosipēdu infrastruktūra bijušajā Rīga-Ērgļi dzelzceļa zemē, lai pagarinātu gājēju ceļu līdz Cekulei un tālāk līdz Jauncekulei (Salaspils novadā). Šķērsojuma nepieciešamība jāievērtē Rīgas

apvedceļa (A4) pārbūves projektā.

[109] Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis “Kapliča Ulbrokas kapos” Stopiņu pagasta Ulbrokas kapos (datēts ar 1849. gadu, valsts aizs. Nr. 8845) ir saglabājama kā 19.gs ēku būvniecībā izmantoto raksturīgo iezīmju reģionālās arhitektūras paraugs.

[110] Kultūrvēsturisko liecību iekļaušanai tūrisma piedāvājumā jāveido novada muzejs (perspektīvā vieta kultūras centrā “Ulbrokas pērle”), jāatbalsta Garkalnes pagasta aktivitātes, apkopojot Jāņa Jaunsudrabiņa mantojumu, jāveicina iedzīvotāju novadpētniecības iniciatīvas kā Vangažu un Ropažu skolās, vēstures rekonstrukcijas kluba „Rodenpoys”, senlietu muzeja “Krīvu klēts” darbība un jāveido pašvaldības ietvaru vienotai kultūrvēsturiskā mantojuma pārzināšanai novadā.

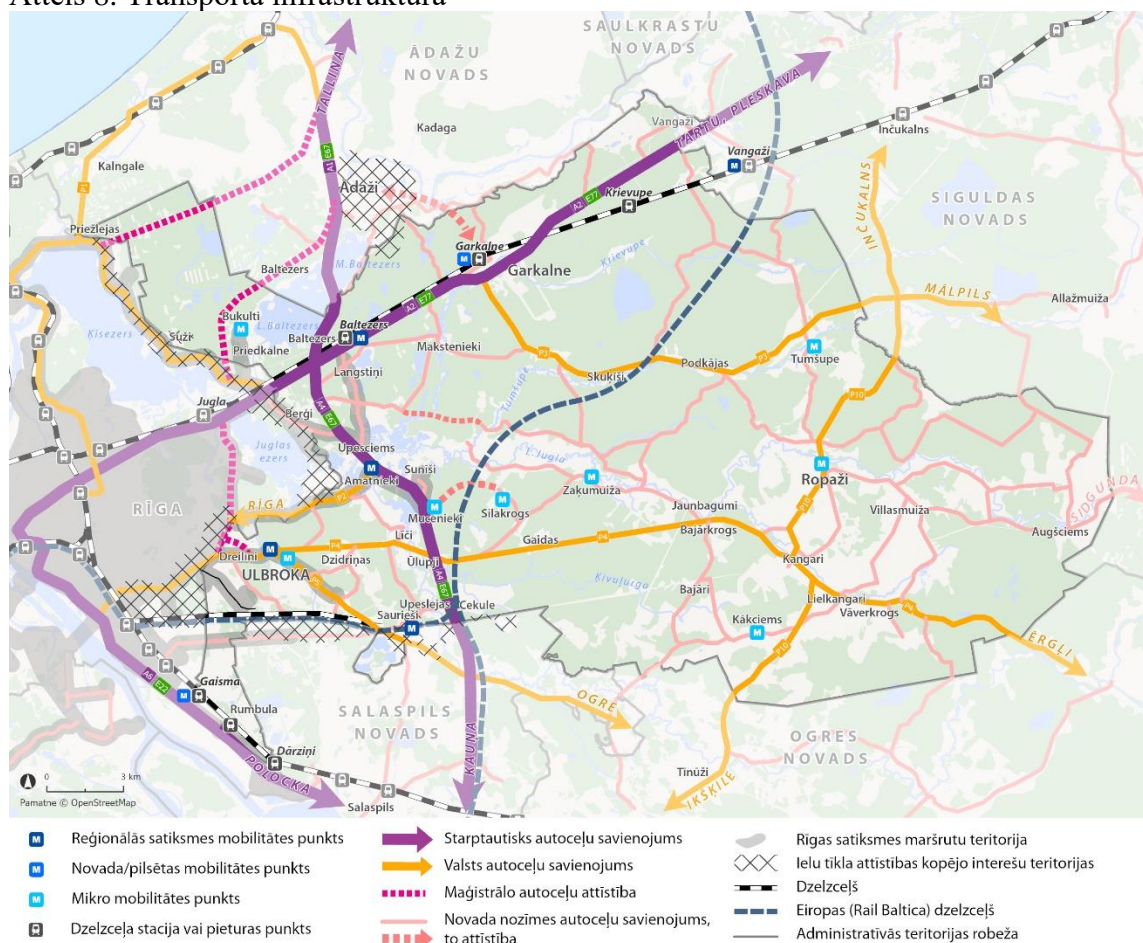
[111] Ir jāapzina potenciālās kultūrvietas – novada mēroga nozīmīgas vēsturiskās teritorijas un nemateriālais mantojums, lai veicinātu to saglabāšanu, izmantošanas ilgtspēju un iekļaušanos novada tūrisma, izglītības un kultūras piedāvājumā. Potenciāls ir Ulbrokas muižas apbūvei un parkam, Līgo parkam, dzelzceļa stacijai “Kangari”, Ropažu baznīcai, Valdenrodes - Zaķumuižas muižas apbūvei un parkam, karavīru kapsētām, „Augšciemam” u.c. vēstures, arhitektūras un mākslas objektiem. Ropažu novadā tiek veidots līdzsvars starp kultūrvēsturisko mantojumu un viedām tehnoloģijām.

4.5 Transporta infrastruktūra

[112] Galvenie transporta koridori un sabiedriskā transporta infrastruktūra nodrošina Ropažu novada ārējo sasniedzamību un savienojumus starp novada apdzīvotajām vietām.

- a. Valsts galvenie autoceļi:
 - VIA Baltica Tallinas šosejas posms, Eiropas transporta pamattīkla ceļš (A1 (Rīga (Baltezers)-Igaunijas robeža (Ainaži)), nākotnē – jaunā trasējumā Ādaži – Garkalne);
 - Vidzemes šoseja, Eiropas transporta pamattīkla ceļš (A2 Rīga -Sigulda -Igaunijas robeža (Veclaicene)),
 - VIA Baltica Rīgas apvedceļa posms (A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers-Saulkalne)),
 - Daugavpils šoseja (A6 Rīga-Daugavpils),
- b. Pieci valsts reģionālie autoceļi un 15 valsts vietējie ceļi.
- c. Dzelzceļš:
 - dzelzceļa līnija Rīga–Valga ar divām dzelzceļa stacijām Garkalni un Krievupi (stacija Vangaži- Siguldas novadā; Baltezers- pašreiz slēgta),
 - elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga-Aizkraukle ar dzelzceļa pieturu Gaisma,
 - projektējamā Rail Baltica dzelzceļa līnija ar reģionālās satiksmes staciju Sauriešos.
- d. Stratēģiskie mobilitātes punkti pie dzelzceļa stacijām un automaģistrālēm.

Attēls 8. Transporta infrastruktūra

Vadlīnijas transporta infrastruktūras attīstībai un ilgtspējīgai mobilitātei

[113] Ņemot vērā, ka:

- a. Ropažu novadā pēc 2021. gada pašvaldību administratīvās reformas ir iekļāvušās Pierīgas pašvaldības, kuru ikdienas kustība pārsvarā ir uz Rīgu, nevis savā starpā, apdzīvoto vietu transporta savienojumi ir vāji, pat neesoši;
- b. Automaģistrāļu radiālais izvietojums nosaka, ka ērtākais pārvietošanās veids ir privātā automašīna; sabiedriskā transporta izmantošana ir zema¹¹;
- c. Dzelzceļa izmantošana ikdienā nav pietiekami populāra, jo nav ērtu savienojumu līdz dzelzceļa stacijām; ar 2026. gadu dzelzceļa posmā Sigulda-Bolderāja plānots uzsākt bateriju vilcienu kustību, izbūvēt jaunas pieturas (piem., Rīgā “Stradiņi”, “Alfa”).
- d. Nelielās daudzskaitlīgās apdzīvotās vietas savā starpā nav savienotas ar veloinfrastruktūru, kaut arī attālumi dažkārt ir nelieli. Velosipēdu starp Rīgu un Pierīgu ikdienā izmanto aptuveni 3%.
- e. Privātā automašīna ir galvenais pārvietošanās veids, ko nosaka gan dzīvesveids ar mājām, darbu, bērnudārzu un citiem pakalpojumiem dažādās vietās, gan iedzīvotāju pārvietošanās paradumi.
- f. Kustības intensitāte valsts ceļu tīklā no 2010.-2019. gadam ir pieaugusi par vairāk nekā 35 %. Augsta satiksmes intensitāte uz automaģistrālēm pasliktina apdzīvoto vietu vides kvalitāti. Autotransports ir nozīmīgākais gaisa piesārņojuma un vides trokšņa avots.
- g. Ropažu novadu šķērso vairāki plānotie transporta projekti. Līdz ar Rīgas apvedceļa tilta un Rail Baltica dzelzceļa tilta izbūvi pāri Rīgas HES ūdenskrātuvei uzlabosies Daugavas kreisā krasta – ostas, lidostas u.c. objektu – sasniedzamība no Ropažu novada. Rīgas apvedceļa (VIA Baltica) pārbūve par automaģistrāli nodrošinās divlīmeņu krustojumus ar mazākas nozīmes valsts autoceļiem, kas uzlabos satiksmes drošību, saglabās Ropažu novadā esošo apdzīvoto vietu sasniedzamību automašīnām, bet apgrūtinās gājēju un velobraucēju kustību ikdienā. Valsts autoceļu posmu pārbūve apdzīvotajās vietās maksimāli ievēro visu satiksmes dalībnieku vajadzībās – tiek plānotas ietves un velosipēdu ceļi gar P5 autoceļu Ulbrokā, gar P4 autoceļu Dreiliņos, gar A2 autoceļu Rīga – Sigulda.
- h. Reģionālās nozīmes autobusu maršrutus, kas ir paralēli vilcieniem Pierīgā un ar kuriem pēc būtības tiek apkalpotas tās pašas apdzīvotās vietas, valsts saglabās, bet bez valsts dotācijām. Autobusu maršruti savienojumos Rīga - Ogre, Rīga - Salaspils, Rīga – Sigulda tiks apkalpoti uz komerciāliem principiem, taču to skaits varētu palielināties, ņemot vērā pieejamos valsts budžeta līdzekļus¹².
- i. Multimodalitāte, sabiedriskais transports, drošības paaugstināšanas pasākumi

¹¹CSP 2017. gada mājāsaimniecību pētījumā: gandrīz 75% no kopējā pārvietošanās skaita no Pierīgas uz Rīgu vai pretējā virzienā tiek veiktas izmantojot automašīnu, 24% ar sabiedrisko transportu. Vēl mazāk sabiedrisko transportu lieto braucienos Pierīga - Pierīga – tikai 8%.

¹² Informatīvais ziņojums “Par reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstību 2021.–2030. gadam”, Ministru kabinets 2019. gada 4. jūnijs (protokols Nr.27, 28.§)

satiksmes dalībniekiem, digitalizācijas sniegto iespēju izmantošana, AER izmantošana transportlīdzekļos sniedz ieguldījumu klimata mērķu sasniegšanā.

- j. Rīgas metropoles areālā Ikdienas mobilitātes attīstības plānā 2021.–2027.gadam ir plānoti vairāki mobilitātes punkti, tostarp Ropažu novadā, kas samazinātu individuālā autotransporta izmantošanas nepieciešamību un attīstītu prioritāro sistēmu – gājējs, velobraucējs, sabiedriskais transports, privātais transports.
- k. Rīgas plānošanas reģions attīsta reģionāla mēroga velo infrastruktūras tīklu, tostarp Ropažu novadā gar A2 autoceļu no Rīgas robežas līdz Vangažiem un gar P4 un P5 autoceļu no Rīgas robežas līdz Sauriešiem.¹³

[114] Ropažu novada mobilitātes politika ir vērsta uz ilgtspējīgu cilvēku mobilitātes vajadzību apmierināšanu, pakalpojumu pieejamību, uzņēmējdarbības vides attīstību un velosipēdu un citu mikromobilitātes rīku lietošanas ikdienā veicināšanu, tā uzlabojot pārvietošanās daudzveidību un samazinot ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.

[115] Ir jāuzlabo autoceļu kvalitāte, lai nodrošinātu piekļuvi Eiropas transporta tīkla ceļiem, kā arī savienojumus starp novada apdzīvotajām vietām un kaimiņu pašvaldību apdzīvotajām vietām:

- a. V75 Ropaži - Griķukrogs autoceļa kvalitātes uzlabošana nodrošinās Vangažu un Ropažu ciema tiešu savienojumu, savienojumu ar A2 Vidzemes šoseju un uzlabos Tumšupes ciema sasniedzamību.
- b. P10 Inčukalns - Ropaži - Ikšķile autoceļa kvalitātes uzlabošana nodrošinās Ropažu ciema, lauku apdzīvoto vietu Kākciena, Lielkangaru savienojumu ar Ogres novada Ikšķili un Siguldas novada Inčukalnu. P10 autoceļam ir ne tikai reģionāla nozīme un nozīme mežsaimniecības un kokapstrādes uzņēmumu apkalpošanā, bet arī ainaviska un tūrisma attīstības loma.
- c. Autoceļa P3 Garkalne - Alauksts kvalitātes uzlabošana nodrošinās Garkalnes, Makstenieku, Skuķīšu, Tumšupes un Podkāju ciemu sasniedzamību.
- d. Autoceļa V31 Pievedceļš Muceniekiem kvalitātes uzlabošana nodrošinās Mucenieku ciema attīstību, kā arī Sunīšu ciema sasniedzamību no Rīgas apvedceļa.
- e. Rīgas sasniedzamības uzlabošanai ir jāizbūvē abu pašvaldību kopēji attīstāmie savienojumi:
 - **Dzelzavas ielas**, Lubānas ielas pagrieziens, Juglas ielas un P4 Rīga – Ērgļi pārbūve, lai attīstītu metrobusa līnijas sasniedzamību;
 - Satiksmes drošības uzlabošana Granīta ielā;
 - Piekļuves ceļa izbūve līdz dzelzceļa pieturai “Gaisma” Rīgas teritorijā;
 - Ielas izbūve Rencēnu ielas turpinājumā ar tālāku pievienojumu Dreiliņu ciemam, tā atslogojot kustību P5 autoceļā.
- f. Ar Salaspils novada pašvaldību kopēji risināma Rīga-Ērgļi dzelzceļa zemes izmantošana, kas atbilstoši Ropažu novada mērķiem iekārtojama kā gājēju un velosipēdu ceļš līdz apdzīvotajām vietām, kā arī tūrisma maršruts pārējos

¹³ Rīgas plānošanas reģions, Gala ziņojums “Reģionāla mēroga velo infrastruktūras tīkla attīstība un mobilitātes punktu integrācija Rīgas metropoles areālā”, projekts: “Ilgtspējīga mobilitāte pilsētvidē un ikdienas mobilitātes praktiskie aspekti (SUMBA+)”, 2022.

posmos.

- g. Ādažu sasniedzamības uzlabošanai ir jāizbūvē abu pašvaldību kopēji attīstāmie savienojumi:
- Jāuzlabo V46 Ādaži–Garkalne (Venču ceļš) un jāatjauno dzelzceļa pārbrauktuve. Tas dos iespēju nokļūt no Ādažu novada Mārsilu ciema uz Garkalnes dzelzceļa staciju, kā arī ātrāku nokļūšanu Rīgā pa Vidzemes šoseju.
 - Jāizbūvē piekļuves ceļi līdz perspektīvajam reģionālās satiksmes mobilitātes punktam Baltezerā vai pie Rīgas apvedceļa, Vidzemes šosejas un Tallinas šosejas krustojuma apkārtnē.
- h. Ar Siguldas novada pašvaldību kopīgi risināma Vangažu dzelzceļa stacijas pieejamības uzlabošana no Vidzemes šosejas.
- i. Perspektīvā ir attīstīts jauns novada transporta savienojums – pašvaldības ceļš starp Upesciemu, Nāgelmuižu un Zaķumuižu, tostarp izbūvējot tiltu pāri Tumsupei.

[116] Dzelzceļa līnijās ir jā saglabā dzelzceļa stacijas, kas ir nozīmīgas pasažieru pārvadājumiem Ropažu novadā, kā arī jāattīsta Rail Baltica plānotās stacijas:

- a. stacija Garkalne apkalpo Garkalnes un Makstenieku ciemu iedzīvotājus, kā arī Ādažu novadā esošā Alderu ciema iedzīvotājus;
- b. pietura Gaisma ir svarīgas Rumbulas rūpnieciskajā zonā strādājošajiem un Gaismas pamatskolas pieejamībai;
- c. plānotā stacija Saurieši ir svarīga Sauriešu ciema iedzīvotājiem, ģipsakmens rūpnīcā un citos uzņēmumos strādājošajiem, kā arī Pierīgas atpūtniekiem;
- d. Krievupe ir kravas stacija, un to izmanto dzelzceļa darbinieki.

[117] Ir jāizveido mobilitātes punkti pie dzelzceļa stacijām, lai veicinātu biežāku vilciena izmantošanu ikdienā, un mobilitātes punkti pie automaģistrālēm un apdzīvoto vietu centros, lai veicinātu biežāku sabiedriskā transporta, velosipēdu vai mikromobilitātes pakalpojumu izmantošanu ikdienā.

[118] Ņemot vērā novada apdzīvojuma, autotransporta maģistrāļu un dzelzceļa līniju izvietojuma specifiku, Ropažu novadā ir jāattīsta dažāda mēroga mobilitātes punkti. Atbilstoši Rīgas, Pierīgas un Pierīgu ietekmējošās teritorijas Ikdienu mobilitātes attīstības plānā 2021.–2027. gadam definētajām kategorijām, Ropažu novadā ir jāattīsta pieci reģionālās satiksmes mobilitātes punkti, trīs pilsētas/novada mobilitātes punkti un vairāki lokāli jeb mikromobilitātes punkti.

[119] **Reģionālās satiksmes mobilitātes punkti** ir jāizvieto pie dzelzceļa stacijām novada nozīmes apdzīvotu vietu tuvumā un pie automaģistrāļu ievadiem Rīgā, kur ir nozīmīga autoplūsma, ar mērķi daļu no privātajās automašīnās braucošajiem pārsēdināt vilcienā vai Pierīgas un Rīgas autobusā, kā arī piedāvāt velosipēdu un citu mikromobilitātes transportu:

- a. Stacija Vangaži apkalpo Vangažu pilsētas iedzīvotājus, kuru ikdienas kustība ir uz Rīgu un Siguldu. Sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldību ir jāveido mobilitātes punkts **pie Vangažu dzelzceļa stacijas** un līdz stacijai jāuzlabo autoceļu V75 Ropaži - Griķukrogs un V99 Pievedceļš Vangažu stacijai (Pļavziedu iela) gājēju un velokustības infrastruktūra, jāiekārto stāvlaukums pie stacijas un jāorganizē pasažieru pārvadāšana 3 km maršrutā Vangaži -

Vangažu stacija rīta un vakara stundās.

- b. **Plānotā dzelzceļa stacija “Saurieši”** apkalpos Sauriešu, Upesleju, Cekules, kā arī Salaspils novada Sauriešu, Tēraudu, Avotu, Jauncekules u.c. apbūves teritoriju iedzīvotājus. Rail Baltica projektā atbilstoši Rail Baltica vadlīnijām ir paredzēts izbūvēt dzelzceļa staciju. Ir jāizbūvē gājēju infrastruktūra starp sabiedriskā transporta pieturu Burtnieku ielā līdz dzelzceļa stacijai un cita publiskā infrastruktūra līdz stacijai, stāvlaukums, jāveido mobilitātes pakalpojumi.
- c. Mobilitātes punkts **Vidzemes šosejas, Tallinas šosejas un Rīgas apvedceļa krustojuma apkārtnē** apkalpos iedzīvotājus, kas dodas uz Rīgu no ciemiem Baltezers, Ādaži, Bergī, Langstiņi un apkārtējām teritorijām, kā arī pārējo autotransporta plūsmu, kas dodas Rīgas virzienā pa A1, A2, A4 autoceļiem. Piemērotākā alternatīva ir pie bijušās dzelzceļa pieturas “Baltezers”, kas ir jāatjauno kompleksā ar pievadceļiem līdz pieturai no Vidzemes šosejas un no Tallinas šosejas, kā arī jāiekārto apkārtnē, tā iegūstot arī jaunā vilcienu “Sigulda – Bolderāja” pieejamību. Citas alternatīvas jāvērtē sadarbībā ar Rīgu.
- d. Mobilitātes punkts **autoceļu P2 Juglas papīrfabrika - Upesciems un A4 Rīgas apvedceļš krustojuma apkārtnē** apkalpos uz Rīgu ikdienā braucošos no ciemiem Sunīši, Amatnieki un citas apbūves ap Rīgas apvedceļu (A4). Sadarbībā ar privātajiem īpašniekiem ir jārisina stāvlaukuma nodrošināšana, sadarbībā ar Pierīgas sabiedriskā transporta pasažieru pārvadātājiem jāplāno maršruti un nepieciešamā sabiedriskā transporta infrastruktūras izbūve un sadarbībā ar uzņēmējiem ir jāpiedāvā mobilitātes pakalpojumi.
- e. Mobilitātes punkts **pirms P5 Ulbroka - Ogre un P4 Rīga - Ērgļi ievada Rīgā** (divas iespējamās vietas: (1) pie autoceļu P5 Ulbroka - Ogre un P4 Rīga - Ērgļi krustojuma (valsts zeme 0,37 ha, kad.apz. 80960031299, starp Institūta ielu un apļveida krustojumu vai (2) vietā, kur P4 Rīga – Ērgļi autoceļš pāriet Lubānas ielā, sadarbībā ar SIA “Rīgas meži” un savienojot ar Rīgas pašvaldības plānoto metrobusa līniju Lubānas ielā) apkalpos Ulbrokas, Gaidu, Zaķumuižas u.c. Stopiņu un Ropažu pagasta apdzīvotās vietas ap autoceļiem P4 un P5, kā arī apdzīvotās vietas Salaspils un Ogres novados.

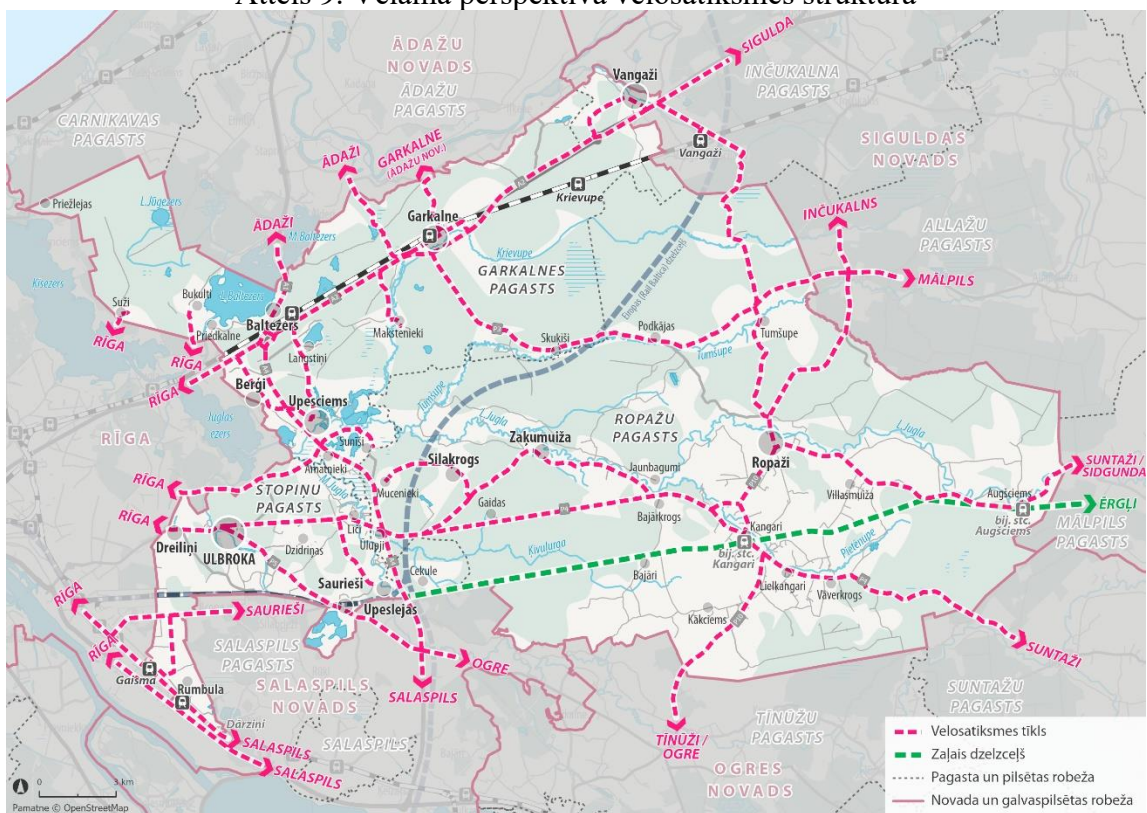
[120] **Pilsētas/novada mobilitātes punktiem** ir jāapkalpo novada nozīmes apdzīvotās vietas, nodrošinot iespēju pārsēties no automašīnas uz Pierīgas un Rīgas sabiedrisko transportu vai dzelzceļu.

- a. Mobilitātes punkts **pie Garkalnes dzelzceļa stacijas** apkalpos Garkalnes, Podkāju, Tumšupes, Skuķīšu ciemus un autobraucējus pa P3 autoceļu (aptverot Mālpils novadu). Jāpaplašina stāvlaukums pie stacijas un jālabiekārto autobusu pietura “Stacijas iela” uz Vidzemes šosejas ielas. Saistībā ar piekļūšanu līdz mobilitātes punktam no Ādažu novada puses ir jāuzlabo autoceļa V46 Ādaži–Garkalne (Venču ceļa) kvalitāte un jāatjauno dzelzceļa pārbrauktuve.
- b. **Ropažu mobilitātes punkts** apkalpos Ropažu Augšciema, Villasmuižas un lauku apdzīvoto vietu iedzīvotājus, kas dodas uz Rīgu ar sabiedrisko autobusu. Ropažu mobilitātes punktā jālabiekārto stāvvieta un jāveido mobilitātes pakalpojumi.
- c. Mobilitātes punkts **pie Gaismas dzelzceļa pieturas** atradīsies Rīgas teritorijā, un tas jāattīsta sadarbībā ar VAS “Latvijas Dzelzceļš” un Rīgas pašvaldību,

Ropažu novada pašvaldībai nodrošinot piekļuvi no Rumbulas ciema Kaudzīšu ielas puses. Mobilitātes punkts apkalpos Rumbulas ciemu, piedāvājot iespēju ar vilcienu atbraukušajiem izmantot velosipēdus vai citus rīkus nokļūšanai uz darbu Getlīnos u.c. uzņēmumos, uz Gaismas pamatskolu.

[121] **Lokāli jeb mikromobilitātes punkti** ir veidojami pēc nepieciešamības, izmantojot Pierīgas un Rīgas sabiedriskā transporta pieturas, apdzīvojuma blīvumu un pakalpojumu koncentrēšanās vietas. Tajos ir jānodrošina automašīnu stāvvietas, mobilitātes pakalpojumi, līdz punktiem, līdz sabiedriskā transporta pieturām jāizbūvē droša gājēju un velosipēdistu infrastruktūra. Iespējamās vietas mikromobilitātes punktu attīstīšanai ir Ulbrokā “Rīgas satiksmes” autobusa Nr. 51 galapunktā, attīstot pašvaldībai piederošo zemesgabalu Institūta ielā 36C, Zaķumuižā, attīstot to Vidzemes ielas un Parka ielas rajonā, Silakrogā pie autobusa pieturas uz P4 autoceļa (1,4 km attālumā no Silakroga) un Bukultos pie autobusa Nr.29 galapunkta Ādažu ielā.

Attēls 9. Vēlamā perspektīvā velosatiksmes struktūra

[122] **Velosipēdu un gājēju infrastruktūra** daudzveido pārvietošanās veidus ikdienā, īpaši attālumos līdz 5 km, kalpo atpūtai, veselības uzlabošanai un tūrismam. Vēlamā perspektīvā velosatiksmes struktūra ietver divu līmeņu gājēju un velosipēdu infrastruktūru:

- Nacionālas un reģionālas nozīmes velosipēdu ceļi, kas savieno ar Rīgu, galvenokārt virzās gar valsts automaģistrālēm: gar Vidzemes šoseju līdz Vangāžiem (valsts mikromobilitātes infrastruktūras maršruts “Rīga – Valmiera”), gar Tallinas šoseju, gar Rīgas apvedceļu, gar P4 Rīga-Ērgļi, gar A6 Rīga-Daugavpils un gar Granīta ielu Rumbulas ciemā.
- Lokālie ceļi ir jābūvē apdzīvotajās vietās un starp tām, pēc iespējas izmantojot vietējos valsts un pašvaldības ceļus, kā arī attīstot meža ceļa maršrutus. Berģi,

Langstiņi un Upesciems ir jāsavieno ar velosipēdu un gājēju infrastruktūru, tostarp savienojums jāveido arī starp Upesciemu un Sunīšiem, kas dos iespēju ciemu iedzīvotājiem izmantot blakus esošo ciemu pakalpojumus un atpūtas teritorijas. Sunīši ir jāsavieno ar Muceniekiem. Rumbulas ciemā ir jāizbūvē savienojums starp Granīta ielu un Rīgas pilsētas Krustpils ielu – velosipēdu un gājēju infrastruktūra Getliņu ielā un Kaudzīšu ielā. Ir jāveido savienojumi ap Ulbroku un tuvākajām dzīvojamās apbūves teritorijām nokļūšanai uz izglītības iestādēm, darbu un pakalpojumiem.

- c. Ir jāattīsta ceļi līdz Sužiem un Priežlejām, tostarp paredzot gājēju un velosipēdu infrastruktūru, un sadarbībā ar Rīgas pašvaldību ir jānodrošina piekļuves Ķīšezeram.
- d. Ir jāattīsta “Zaļā dzelzceļa” maršruts bijušajās dzelzceļa līnijas Rīga-Ērgļi zemē:
 - posmā no robežas ar Rīgu līdz autoceļam A4 – gājēju un velosipēdu ceļš un savienojumi līdz apdzīvotajām vietām Saurieši, Upeslejas, Cekule;
 - pārējā posmā – tūrisma maršruts, tostarp iekārtotas Augšciema un Kangaru bijušās dzelzceļa stacijas ēkas par tūrisma objektiem.

[123] Velosipēdu un gājēju infrastruktūra ir jābūvē mobilitātes punktos un līdz mobilitātes punktam tuvākajai apdzīvotajai vietai.

[124] Ceļu, ielu, gājēju ceļu, velosipēdu ceļu, stāvlaukumu un citas transporta infrastruktūras būvniecība jāveic pēc ilgtspējīgiem standartiem un jāparedz elektrozlādes infrastruktūru.

[125] Jāattīsta tūrisma velomaršruti, nodrošinot norādes, satiksmes organizācijas pasākumus posmos, kur velomaršruts pietuvinās vai šķērso valsts un pašvaldības autoceļus, informāciju par pakalpojumiem un iespēju robežās uzlabojot ceļu segumu (piemēram, meža ceļi u.tml.).

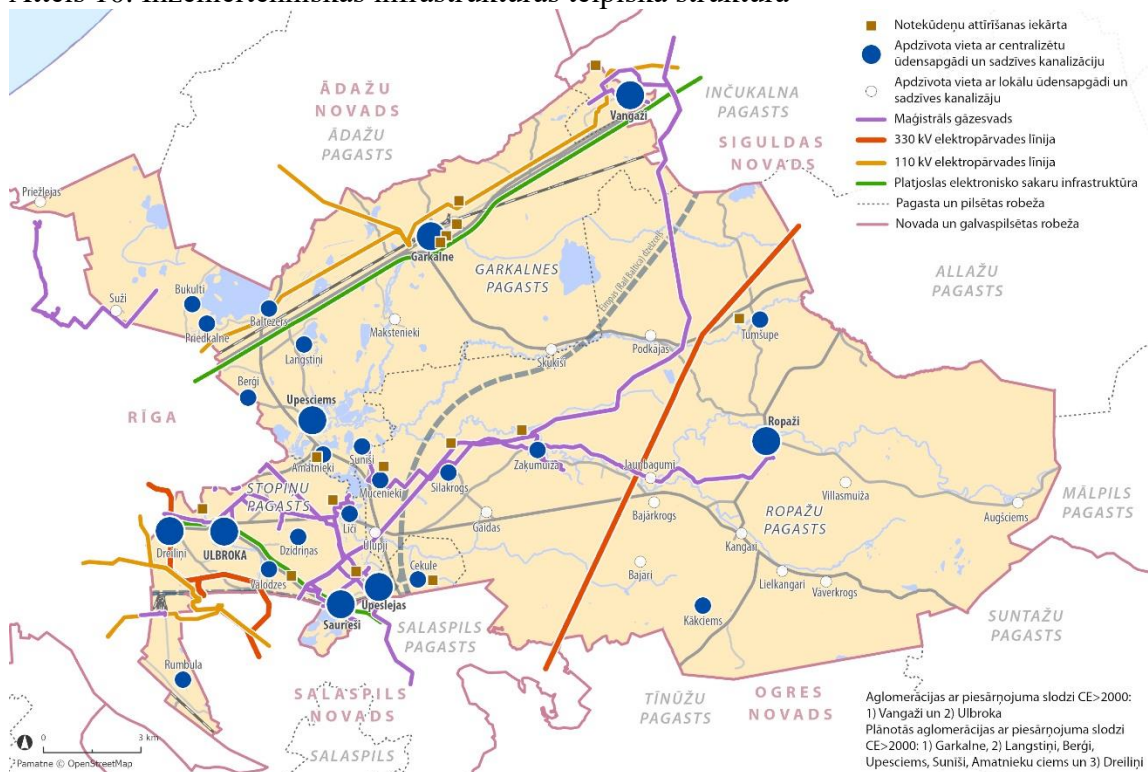
[126] Autoceļiem, kas ir Ropažu novada velotīkla sastāvdaļa, piemēro ekonomiski pamatotus un autosatiksmes intensitātei atbilstošus satiksmes drošības pasākumus.

4.6 Inženiertehniskā infrastruktūra

[127] Ropažu novada inženiertehniskās infrastruktūras telpiskās struktūras elementi ir:

- Maģistrālie gāzes pārvada tīkli;
- Augstsprieguma elektrolīnijas;
- Maģistrālie optisko sakaru kabeļi;
- Novada apdzīvoto vietu centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas un centralizētās apkures sistēmas;
- Atkritumu poligons.

Attēls 10. Inženiertehniskās infrastruktūras telpiskā struktūra

Vadlīnijas inženiertehniskās infrastruktūras attīstībai

[128] Ņemot vērā, ka

- Ropažu novadu šķērso vairākas 110 kV un 330 kV gaisvadu elektropārvades līnijas un maģistrālie gāzesvadi, kas no vienas puses ir paaugstināta riska objekti un fragmentē teritoriju izmantošanu un no otras puses nodrošina labi attīstītus vidējā un zemsprieguma elektrotīklus un gāzapgādes tīklus un iedzīvotāju un uzņēmumu apgādi.
- Novadā ir laba valsts radio un televīzijas raidījumu uztveršana.
- Novadā ir laba mobilo sakaru balss un interneta kvalitāte, izņemot no Rīgas attālās lauku teritorijās starp Ropāžiem un robežu ar Siguldas novadu (Augšciems, Lielkangari, Vāvermuiža, Villasmuiža), kur mobilo sakaru zona ir vājāka un netiek nodrošināta piekļuve internetam ar ātrumu vismaz 30Mb/s.
- Platjoslas elektronisko sakaru infrastruktūra ir izbūvēta gar Vidzemes šoseju

(A2) un autoceļu Rīga-Ogre (P5). Elektronisko sakaru nozares attīstības plānā 2021. - 2027. gadam un Digitālās transformācijas pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam iekļautie pasākumi nākamajos gados būtiski uzlabos sakaru kvalitāti Ropažu novadā – 5G atbalstošās infrastruktūras izbūve Via Baltica koridorā, kas skars teritorijas ap A4 Rīgas apvedceļu, un Rail Baltica koridorā, kā arī izvirza mērķi sasniegt vismaz 100 Mb/s fiksēto platjoslas tīklu izmantošanu mājsaimniecībās un nepārtrauktu 4G pārklājumu uz valsts autoceļiem un pašvaldību ceļiem. Pasākumu ieviešana sekmēs digitalizācijas procesus, kas vienlaikus veicinās valsts un pašvaldības e-pārvaldes pakalpojumu attīstību.

- e. Tirdzniecības, ēdināšanas u.c. pakalpojumi, kas pāriet uz attālināto tirdzniecību, izmanto pakomātus, kas izvietoti tikai astoņās apdzīvotajās vietās (Vangaži, Garkalne, Upesciems, Langstiņi, Baltezers, Ulbroka, Upeslejas, Dreiliņi, Līči, Zaķumuiža, Ropaži) no 40 Ropažu novada apdzīvotajām vietām, tomēr aizvien vairāk attīstās sūtījumu nozare ar tiešu bezkontakta piegādi dzīvesvietas vai uzņēmuma adresē.
- f. Attīstās e-pārvalde. Ropažos un Ulbrokā ir izveidoti vienotie valsts un pašvaldību klientu apkalpošanas centri.
- g. Iezīmējas nepieciešamība sadarbībai starp uzņēmumiem, pašvaldību un iedzīvotājiem, lai attīstītos mobilo sakaru un datu pārraides infrastruktūra (5G stacijas, datu sensoru izvietošana publiskajā ārtelpā).
- h. Centralizētās ūdensapgādes sistēmas ir novadā ir izbūvētas 19 apdzīvotajās vietās – Vangažos, Ulbrokā, Dzidriņās, Vālodzēs, Cekulē, Līčos, Sauriešos, Upeslejās, Rumbulā, Ropažos, Muceniekos, Tumšupē, Silakrogā, Zaķumuižā, Garkalnē, Upesciemā, Bukultos, Priedkalnē un Baltezerā, centralizētas kanalizācijas sistēmas – 18 apdzīvotajās vietās – Vangažos, Ulbrokā, Dzidriņās, Vālodzēs, Cekulē, Līčos, Sauriešos, Upeslejās, Ropažos, Muceniekos, Tumšupē, Silakrogā, Zaķumuižā, Garkalnē, Upesciemā, Bukultos, Priedkalnē un Baltezerā.
- i. Centralizētā siltumapgāde ir pieejama 12 Ropažu novada apdzīvotajās vietās – Ulbrokā, Līčos, Sauriešos, Upeslejās, Cekulē, Ropažos, Muceniekos, Silakrogā, Zaķumuižā, Vangažos, Garkalnē un Upesciemā.

[129] Jāturpina inženiertehniskās infrastruktūras nodrošināšana un attīstīšana sadarbībā ar inženiertīklu turētājiem un nekustamo īpašumu īpašniekiem. Jaunas apbūves teritorijas jāattīsta vienlaikus ar inženiertehnisko infrastruktūru.

[130] Jāpilnveido un jāpaplašina centralizētas ūdensapgādes, sadzīves notekūdeņu un siltumapgādes sistēmas, kā arī lietusūdeņu savākšanas sistēmas apdzīvotajās vietās, tostarp Bergos un Dreiliņos u.c. apbūves teritorijās pie Rīgas robežas sadarbojoties ar SIA “Rīgas ūdens”. Lai sasniegtu vides aizsardzības mērķus sadzīves notekūdeņu apsaimniekošanas jomā aglomerācijas, kurās piesārņojuma slodze ir 2000 – 10 000 CE, ir jāpaplašina centralizētas kanalizācijas sistēmas, ja nepieciešams, arī jāpārbūvē notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un jāpaaugstina pieslēgumu īpatsvars esošajām sistēmām Ulbrokā, īpašu uzmanību pievēršot Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.–2027. gadam izdalītajām jaunajām aglomerācijām: 1)Garkalne, 2)Dreiliņi un 3)Langstiņi, Bergi, Upesciems, Sunīši un Amatnieku ciems. Vangažu pilsētā ūdenssaimniecības attīstība plānojama, ņemot vērā aglomerācijas attīstības tendences. Uzlabojama vasarnīcu un dārzu (bijušo dārzkopības kooperatīvu) ciemu kanalizācijas ūdeņu apsaimniekošanas uzraudzība.

[131] Sakaru operatoru infrastruktūras nodrošinājumu jāattīsta maksimāli izmantojot esošās zemes un būves un veicinot sadarbību pakalpojumu sniedzēju starpā.

5 SADARBĪBAS PARTNERI UN VIRZIENI, KOPĪGO INTEREŠU TERITORIJAS

[132] Kā Pierīgas pašvaldībai Ropažu novada **loma** ir partnerībā ar kaimiņu Ādažu, Siguldas, Ogres un Salaspils novadiem **veicināt Rīgas metropoles areāla attīstību** un stiprināt Rīgas un Latvijas reģionu saites.

[133] Lai to īstenotu, Ropažu novada pašvaldība strādās **trīs sadarbības virzienos**:

- a. **Ar Rīgu**, nodrošinot atbalstu Rīgas iedzīvotājiem – atpūtu dabā un mājokļus Pierīgā, kā arī nodrošinot nozīmīgākos – autoceļu, dzelzceļa – transporta ievadus Rīgā un uzņēmumu teritorijas to tuvumā;
- b. **Ar kaimiņu pašvaldībām, kuras, tāpat kā Ropažu novads, robežojas ar Rīgu**, – Ādažu un Salaspils novadiem, veidojot labi attīstītu, savstarpēji sasaistītu Pierīgas transporta un inženiertehniskā nodrošinājuma infrastruktūru, savienojumus starp apdzīvotajām vietām, aizsargātus dabas tūrisma koridorus, piedāvājot kvalitatīvu mājokli, pakalpojumus un darba vietas Pierīgā;
- c. **Ar Siguldas un Ogres novadiem un pārējiem no Rīgas attālākajiem novadiem**, atbalstot Rīgas un tālāko novadu ātrāku un daudzveidīgu sasniedzamību (sabiedriskais transports, reģionālie velosipēdu ceļi).

[134] Stratēģiskie sadarbības virzieni **ar Rīgas metropoles pašvaldībām** un Rīgas plānošanas reģionu ir:

- a. Rīgas metropoles pārvaldība, sadarbojoties pašvaldību biedrības “Rīgas metropole” ietvaros un risinot nacionālas un reģionālas nozīmes jautājumus, tostarp vienotas Rīgas metropoles areāla konkurētspējas stratēģijas izstrādi un šī jautājuma koordinētu attīstību starp pašvaldībām;
- b. Ilgtspējīgas mobilitātes attīstīšana, kas uzlabo pārvietošanās iespējas Rīgas metropoles areālā un samazina privātā autotransporta lietošanu, īpaši veicinot sabiedriskā transporta un velotransporta lietošanu;
- c. Rīgas metropoles areāla pašvaldību konkurētspējas paaugstināšana, kas veicina atpazīstamību un investīciju piesaistes iespējas starptautiskā mērogā;
- d. Pierīgas zaļo teritoriju sakārtošana atpūtai un sportam, kas paplašina iespējas kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku svaigā gaisā, nepalielinot antropogēno slodzi uz dabas ekosistēmām;
- e. Publisko pakalpojumu pieejamība, attīstot vietējas nozīmes sadarbības projektus komunālo pakalpojumu jomā un atkritumu apsaimniekošanas jomā, izlīdzinot un modernizējot izglītības, sporta, kultūras, sociālo pakalpojumu sistēmu, kā arī risinot civilās aizsardzības, drošības un veselības aprūpes pieejamību Rīgas metropoles areāla pašvaldībās.

[135] Stratēģiskie sadarbības (projektu) virzieni ar **Rīgas** pašvaldību:

- a. Mobilitātes punktu (stāvparku) pie dzelzceļa izveide Baltezerā vai A2, A1, A4 autoceļu krustojuma apkārtnē, Rumbulā (dzelzceļa pietura Gaisma) un pirms P4 un P5 autoceļu ievada Rīgā (pirms Lubānas ielas);
- b. Rīgas sabiedriskā transporta maršrutu pagarināšana un vienotas sabiedriskā transporta plānošanas sistēmas izveide;
- c. Velosipēdu ceļu un gājēju infrastruktūras savienojumi Maskavas iela – A6 autoceļš, Krustpils iela – Kaudzīšu iela, Granīta iela, Lubānas iela – Institūta iela, Lielirbes iela- jaunā iela, Biķernieku iela – P4 – Sunīši, Bergu iela (Rīga) – Upesciema iela- Skolas iela (Upesciems), Brīvības gatve – Vidzemes šoseja (A2) un Tallinas šoseja (A1), Jaunciema gatve – Bukulti, Jaunciema gatve – Suži, Jaunciema gatve – Priežlejas.
- d. Vienotas Rīgas metropoles areāla konkurētspējas stratēģijas izstrāde un šī jautājuma koordinēta attīstība starp pašvaldībām;
- e. Konkurētspējas uzlabošana, iekļaujoties TEN-T transporta tīklā un virzot automaģistrāles E22 austrumu ievada Rīgā un Granīta ielas savienojuma izbūvi;
- f. Konkurētspējas uzlabošana, attīstot publisko infrastruktūru uzņēmējdarbības vajadzībām ap Dzelzavas ielu un plānoto jauno ielu Dreiliņos un rūpniecības klasteri ap Granīta ielu;
- g. Kopēju ūdensceļu attīstīšana pa Lielo Baltezeru, Juglas kanālu un Ķīšezeru, piekļuves infrastruktūras izveide Ķīšezeram no Sužiem un Priežlejām;
- h. Zaļo un zilo koridoru izveide pastaigu takām un velomaršrutiem u.c.
- i. SIA “Rīgas meži” Ropažu novadā apsaimniekoto meža platību labiekārtošana;
- j. Kopēja ūdensceļa pa Lielo Baltezeru, Juglas kanālu un Ķīšezeru attīstīšana, piekļuves infrastruktūras izveide Ķīšezeram no Sužiem un Priežlejām;
- k. Lielās Juglas, Juglas un Juglas ezera apsaimniekošana (Rīga, Ropažu novads, Mālpils novads);
- l. Sadarbība meliorācijas sistēmu un ilgtspējīgas lietusūdeņu savākšanas risinājumu ieviešanā (Dreiliņupīte, ielu tīkls);
- m. Sadarbība publisko pakalpojumu pieejamībā, sadarbojoties komunālo pakalpojumu jomā Baltezera (un Bergu) ūdenssaimniecības paplašināšanā;
- n. Sadarbība publisko pakalpojumu pieejamībā izlīdzinot un modernizējot izglītības un sociālo pakalpojumu sistēmas.

[136] Stratēģiskie sadarbības (projektu) virzieni ar **Ādažu** novada pašvaldību:

- a. Rīgas metropoles pārvaldība, sadarbojoties pašvaldību biedrības “Rīgas metropole” ietvaros un risinot nacionālas un reģionālas nozīmes jautājumus.
- b. Mobilitātes punkta izveide pie dzelzceļa pieturas Baltezerā vai A2, A1, A4 autoceļu krustojuma apkārtnē (tostarp droša krustojuma izbūve Alderu ceļa pievienojumam pie A1 Baltezerā);
- c. Venču ceļa (V46) savienojuma ar autoceļu A2 izbūve, tostarp dzelzceļa pārbrauktuves atjaunošana un pievienojuma izbūve pie A2. Ceļa uzlabošana nodrošinās arī nokļūšanu uz veidojamo mobilitātes punktu pie dzelzceļa stacijas “Garkalne”.

- d. Rīgas sabiedriskā transporta maršrutu pagarināšana un vienotas sabiedriskā transporta plānošanas sistēmas izveide;
- e. Velosipēdu ceļu un gājēju infrastruktūras savienojumu starp apdzīvotajām vietām, kā arī reģionālo veloceļu attīstīšana:
 - Brīvības gatve – Vidzemes šoseja (A2) un Tallinas šoseja (A1);
 - Kanāla iela Alderos (Ādažu novads), autoceļš V49 Garkalne - Ošlauki un autoceļš V50 autoceļš Baltezers – Āņi - Lapmeži.
- f. Konkurētspējas uzlabošana, iekļaujoties TEN-T transporta tīklā un līdzdarbojoties Ādažu novada Baltezers ciema apvedceļa potenciālo trašu variantu attīstīšanā:
 - Jaunciema gatve (Rīga) - Bukulti (Ropažu novads) - A1 (Ādažu novads);
 - Jaunciema gatve (Rīga) - Ropažu novads - Eimuri A1 (Ādažu novads);
 - Saulkrastu novads –Sīguldas novads A2 autoceļš.
- g. Kopēju ūdensceļu attīstīšana pa Lielo Baltezeru, Juglas kanālu un Ķīšezeru;
- h. Sadarbība meliorācijas sistēmu un ilgtspējīgas lietusūdeņu savākšanas risinājumu ieviešanā ciemos, kas robežojas ar Ādažu novadu (Alderi, Baltezers);
- i. Kopēji sadarbības projekti virszemes ūdensobjektu un dabas teritoriju apsaimniekošanā un kopīgu tūrisma maršrutu izveide:
 - Lielā Baltezersa apsaimniekošana, licencētās zvejas ieviešana, valsts zivju fonda finansēto projektu īstenošana;
 - SIA “Rīgas ūdens” teritorijas izmantošana rekreācijai, SIA “Rīgas ūdensapgādes muzejs” darbības attīstība;
 - Rekreācijas teritorijas “Garkalnes bļoda” Ropažu novadā attīstība un piekļūšanas uzlabošana no Ādažu novada, attīstot V49 Garkalne–Ošlauki ceļu.
- j. Kopēji sadarbības projekti komunālo pakalpojumu jomā;
- k. Sadarbība publisko pakalpojumu pieejamībā, izlīdzinot un modernizējot izglītības, sporta, kultūras, sociālo pakalpojumu sistēmu, kā arī risinot civilās aizsardzības, drošības un veselības aprūpes pieejamību un kapsētu apsaimniekošanu Rīgas metropoles areāla pašvaldībās.

[137] Stratēģiskie sadarbības (projektu) virzieni ar **Ogres** novada pašvaldību:

- a. Sabiedriskā transporta plānošanas sistēmas koordinēšana;
- b. Konkurētspējas uzlabošana, iekļaujoties TEN-T transporta tīklā, virzot automaģistrāles E22 austrumu ievadu Rīgā un P5 autoceļa attīstīšanu;
- c. Reģionālo veloceļu attīstīšana gar P10 un P4 autoceļiem, kas ļautu attīstīt Ogres upes ielejas tūrismu;
- d. Zaļo un zilo koridoru izveide pastaigu takām un velomaršrutiem u.c. saistībā ar dabas liegumu “Lielie Kangari” un Mazo Juglu;
- e. Sadarbība publisko pakalpojumu pieejamībā, atkritumu apsaimniekošanā un sociālo pakalpojumu nodrošināšanā.

[138] Stratēģiskie sadarbības (projektu) virzieni ar **Salaspils** novada pašvaldību:

- a. Rīgas sabiedriskā transporta maršrutu pagarināšana,
- b. Vienotas sabiedriskā transporta plānošanas sistēmas izveide;

- c. Mobilitātes punktu izveide pie plānotās dzelzceļa stacijas Sauriešos un pašvaldības un valsts (P5, V33 u.c.) pievadceļu sakārtošana;
- d. Velosipēdu ceļu un gājēju infrastruktūras savienojumi starp apdzīvotajām vietām, kā arī reģionālo veloceļu attīstīšana;
- e. Granīta iela;
- f. Bijusī dzelzceļa līnija Rīga-Ērgļi.
- g. Konkurētspējas uzlabošana, iekļaujoties TEN-T transporta tīklā un virzot automaģistrāles E22 austrumu ievada Rīgā un Granīta ielas savienojuma izbūvi;
- h. Konkurētspējas uzlabošana, attīstot publisko infrastruktūru uzņēmējdarbības vajadzībām ap Granīta ielu un ielu un ceļu tīklu SIA Knauf apsaimniekotajās atradnēs;
- i. Izstrādāto karjeru ūdens un atpūtas izmantošanas koordinēta attīstīšana;
- j. Sadarbība meliorācijas sistēmu un ilgtspējīgu lietus ūdeņu savākšanas risinājumu ieviešanā (Rumbulas ciems Ropažu novadā, Getliņu ciems Salaspils pagastā);
- k. Piķurgas ūdens kvalitātes uzlabošana;
- l. Sadarbība publisko pakalpojumu pieejamībā atkritumu apsaimniekošanas, izglītības, sociālo pakalpojumu, civilās aizsardzības un drošības jomās.

[139] Stratēģiskie sadarbības (projektu) virzieni ar **Siguldas** novada pašvaldību:

- a. Vienotas sabiedriskā transporta plānošanas sistēmas izveide Rīgas metropoles pašvaldībās;
- b. Mobilitātes punktu izveide pie dzelzceļa stacijas Vangaži un piekļuves ceļu sakārtošana (V75, V99 autoceļi);
- c. Reģionālo veloceļu attīstīšana gar Vidzemes šoseju;
- d. Konkurētspējas uzlabošana, attīstot ceļu tīklu līdz Rail Baltica reģionālās vilcienu satiksmes stacijai Ropažu novadā no autoceļa P10;
- e. Konkurētspējas uzlabošana, attīstot publisko infrastruktūru uzņēmējdarbības vajadzībām pie Vangažiem un Meža miera ciema;
- f. Kopēji sadarbības projekti virszemes ūdensobjektu un dabas teritoriju apsaimniekošanā un kopīgu tūrisma maršrutu izveide saistībā ar Lielo Juglu;
- g. Sadarbība publisko pakalpojumu pieejamībā atkritumu apsaimniekošanas, izglītības un sociālo pakalpojumu jomās.

[140] Nozīmīgi Ropažu novada pašvaldības partneri ir valsts institūcijas – VAS “Latvijas Dzelzceļš”, AS “Pasažieru vilciens”, AS “RB Rail”, VSIA “Latvijas Valsts ceļi”, AS “Latvijas Valsts meži”, valsts iestādes un uzņēmumi.

Izmantotie avoti

- Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2037. gadam;
- Centrālās statistikas pārvaldes dati;
- Centrālās statistikas pārvaldes izdevums “Tūrisms Latvijā 2020”;
- Eiropas savienības atveseļošanas un noturības mehānisma plāns;
- Ēku atjaunošanas ilgtermiņa stratēģija (izstrādes stadijā);
- Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāns 2020.–2030. gadam;
- Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģija 2008.–2030. gadam;
- Garkalnes novada jaunatnes politikas attīstības stratēģija 2018.–2023. gadam;
- Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam ar 2015. gada grozījumiem;
- Inčukalna novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2035. gadam;
- Inčukalna novada teritorijas plānojums 2013.–2024. gadam;
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
- Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam;
- Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plāns laika posmam līdz 2030. gadam
- Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes uzturētā kultūras pieminekļu datubāze is.mantojums.lv;
- Ogres novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. – 2034. gadam;
- Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam;
- Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam;
- Ropažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam;
- Ropažu novada teritorijas plānojums 2006.–2018. gadam un jaunā teritorijas plānojuma redakcija;
- Salaspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.–2030. gadam;
- Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2038. gadam;
- Stopiņu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012–2030. gadam;
- Stopiņu novada teritorijas plānojums (2016.);
- VARAM, 2020. Informatīvais ziņojums par Latvijas stratēģiju klimatneitralitātes sasniegšanai līdz 2050. gadam.